

Revistă de spiritualitate creștină

Sacramentul Preotiei

În numărul următor (martie 2010) : Despre Purgatoriu

Speranța noastră este mereu în mod esențial și speranță pentru ceilalți; numai așa ea este într-adevăr speranță și pentru mine. Ca și creștini noi nu ar trebui niciodată să ne întrebăm numai: cum mă pot mântui pe mine însumi? Ar trebui să ne întrebăm și: ce anume pot face pentru ca alții să fie mântuiți și să apară și pentru alții steaua speranței? Atunci am făcut maximul și pentru mântuirea mea personală” (BENEDICTUS PP. XVI; Spe salvi, nr. 48)

Scopul revistei:

Ne însușim scopul revistei vechi (1932-1936) - redactor fondator pr. prof. Teofil Bălibanu - și o dorim pe Sfânta Terezia de Pruncul Isus ca patroana și a acestei noi ediții, rugându-o să mijlocească pentru noi darurile de care avem nevoie pentru a oferi nutremânt sufletesc tuturor colaboratorilor și cititorilor.

Ne adresăm în mod special sufletelor tinere, adică acelor persoane cu vârsta între 8 și 80 de ani, care doresc să crească mereu, ca florile de mai și, în fiecare zi, acumulează cunoștințe noi din diferitele domenii ale științelor. Acestea noi îi vom adăuga știința iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni - cele două aripi ale sufletului cu care, prin cunoașterea și trăirea adevărilor religioase, putem urca spre Cer și spre propria noastră împlinire. Constatăm că oamenii acestui început de mileniu nu mai suportă să fie stăpâniți, dar au o mare sete de a fi iubiți. Din buchetul "flori de crin" va iradia iubirea Dumnezeului părinților noștri, Cel care la Bethleem S-a coborât în istorie ca o realitate și rămâne pururi în istorie, ca posibilitate ontologică pentru îndumnezeirea omului și transfigurarea creației (pr.R.P.).

Cuprinsul

Editorial	ROMUL POP	Anul Sfintei Preoții	3
Teologie	BENEDICT AL XVI-LEA	Meditație despre Anul Sfintei Preoții	4
	ANTONIU CHIFOR	Discipolul și Apostolul, oameni ai lui Cristos	6
	MIHAI PĂTRAȘCU	Rugăciune pentru Anul Sfintei Preoții	9
	REDAȚIA	Splendoarea Preoției	10
Memoria activă	GHEORGHE ȚURCAȘ	Cuvânt către credincioși...	10
Sinaxar	PAUL MAIBERGER	Solomon, ideal și realitate	17
Amvon	GHEORGHE ȚURCAȘ	Duminica a XVI-a după Rusalii	21
	FLORIN MĂRINCEAN	Duminica a XVII-a după Rusalii	24
	IONUȚ COSTAȘ	Duminica a XXIX-a după Rusalii	26
	GEORGE CHIȘ	Duminica a XXXI-a după Rusalii	28
Lumea în care trăim	OROS DIONIS	Adevărata Biserică...	30
	CRISTIAN BORZ	„Revista Catolică”	31

Apare trimestrial cu binecuvântarea **P.S. Episcop Dr. VIRGIL BERCEA** (ca supliment al revistei eparhiale VESTITORUL, ISSN 1454-8526) editată de **VICARIATUL SILVANIEI** – Vicar foraneu GHEORGHE ȚURCAȘ. Redacția: Șimleu Silvaniei, Str. Libertății, bl. L40, sc.C, ap. 12 (pr. Cristian Borz)
e-mail: floridecrin@yahoo.com

Redactor fondator a noii serii: Pr. Romul Pop

Redactor șef: Preot CRISTIAN BORZ (0260-678956; 0740-696187) pcristianborz@yahoo.it

Redactori: Protopop de Zalău – VALER V.PĂRĂU (661795; 0740068880; parvaler@yahoo.it); Protopop de Supur- SIMION MĂRIEȘ (622223; 0740688149); ing. TEODOR POCOLA (0741-091253)

Poșta redacției: Costul revistelor primite cu taxă ramburs sau plata abonamentului Vă rugăm să le depuneți în contul bancar al Protopopiatului Greco-Catolic, Șimleu-Silvaniei, RO49RZBR0000060003923258 Raiffeisen Bank. Pentru **abonamente** (12 RON pe an) comunicați cu Pr. GHEORGHE ȚURCAȘ (0260/678094; 0740686374)

Coperta: Marius V. Pop

TIPĂRIT LA: Tipografia ANVIORI Baia Sprie, tel: 0262-260 916

EDITORIAL

ANUL SFINTEI PREOȚII

Apostolul Ceresc, Iisus Cristos, „pe Care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis în lume” (Ioan 10,36) și Căruia I S-a dat „*toată puterea în cer și pe pământ*” (Matei 28,18), luând trup omenesc din trupul de crin neprihănit al Fecioarei din Nazaret, a viețuit 33 de ani între oameni, ca pildă și model al desăvârșitei purități, învățându-i să facă voia Creatorului și încununându-și misiunea de „trimis” prin suprema Jertfă a propriei vieți pământești pe Crucea Golgotei și prin glorioasa Înviere. Prin Jertfă de împăcare a creaturii cu Ziditorul, El este nu numai „Împăratul și Învățătorul”, ci și „*Apostolul și Arhiereul mărturisirii noastre*” (Evrei 3,1). Din această întreită a Lui putere, Iisus a împărțit și celor 12 persoane, chemate mai întâi individual și, apoi, alese, pe care Le-a numit *Apostolii Săi* (Luca 6,13). Pe aceștia Cristos Arhiereul i-a sfințit (Ioan 17,17) și i-a hirotonit în ziua Învierii, prin suflarea Spiritului Sfânt asupra lor, dându-le și puterea de a ierta păcatele (cf. Ioan 20, 21-23), din apostolia și preoția Lui. Cu aceste puteri i-a trimis să propovăduiască Evanghelia și să boteze toate popoarele (cf. Matei 28, 18-20), El fiind cu ei nevăzut pururi; și le-a dat poruncă să officieze Sfintele Taine (cf. Matei 28,19; Luca 22,19; Fapte 6,6; 14,23; 20,28). *Urmașii* Sfinților Apostoli (episcopi - Tit 1,7; preoți - I Timotei 5,17; diaconi - I Tim. 3,8), începând cu cei contemporani lor (Timotei în Efes, Tit în Creta ș.a), și până la episcopii contemporani cu noi, și toți cei care vor urma până la sfârșitul veacurilor, sunt „trimișii” lui Iisus în lume, pentru a călăuzi sufletele spre El.

Preotul și episcopul sunt organe văzute prin care Cristos însuși împărtășește celor ce cred în El, harul și darurile Sale, precum și pe El însuși. Fără un subiect uman care să-L reprezinte pe Cristos ca subiect în chip văzut, Cristos nu s-ar putea dăruia pe Sine însuși în celelalte Sacramente (Sf. Taine) ca mijloace văzute; dăruirea nu s-ar putea face decât în chip nevăzut. Prin Episcop și preot, înzestrați cu har prin sacramentul Preoției, ca organe văzute ale Arhiereului nevăzut, se pot împărtași credincioșii Bisericii de toate celelalte Sacramente: Botezul, Mirul, Pocăința, Euharistia, Cununia și Maslul; precum și de sacramentalele (ierurgiile) sfințitoare ale omului și naturii: sfințirea apei, a casei, a holdelor, turmelor sau diferitelor obiecte; sfeștania, înmormântarea; precum și binecuvântări, molitve, dezlegări și rugăciuni la felurite trebuințe, boli sau neputințe etc.

Annus Sacerdotalis, 19.06.2009 – 11.06.2010, declarat de Sf. Părinte Benedict XVI „*Anul sfinteii Preoții*” se va încheia cu o întâlnire internațională, la Roma a preoților din lumea întreagă între 9 și 11 iunie 2010, la Roma. Fiecare dintre cei aproximativ 407.000 de preoți catolici din lumea întreagă este invitat la întâlnirea ce va avea ca temă *Fidelitatea lui Cristos, fidelitatea preotului*. Conform programului anunțat, prima zi a întâlnirii se va desfășura în Bazilica San Giovanni fuori le mura și va avea ca temă *Convertire și misiune*. Activitățile vor include rugăciuni, o conferință care va dezbate subiectul, Adorație Euharistică, povezi, Liturghii. A doua zi, pe 10 iunie, tema va fi *Cenacolul, invocarea Duhului Sfânt cu Maria, în comuniune fraternă*. Locul de desfășurare va fi Bazilica Santa Maria Maggiore, urmând ca seara să se celebreze o „vigilie preotească” în Bazilica San Pietro, unde preoții vor adora Sfânta Euharistie, vor cânta și unii dintre ei vor da mărturie. Papa va fi prezent la vigilie și-i va saluta pe cei prezenți. Anul Sfinteii Preoții se va încheia vineri, 11 iunie, în Solemnitatea Preasfinteii Inimi a lui Iisus. Sfântul Părinte va prezida Liturghia în Bazilica San Pietro. Ultima zi a întâlnirii va avea ca temă *Cu Petru, în comuniune eclezială*.

Iubiți cititori ai „Florilor de Crin” deschideți cartea și roștiți zilnic „rugăciunea pentru preoți”: „Iisuse al meu, Tu ai dat Bisericii Tale păstori sufletești care să conducă pe credincioși pe cărările mântuirii. Dă-le darul Tău sfânt să împlinescă cu zel și cu însuflețire dregătoria Ta sfântă, ca să fie mijlocitori la Tine pentru noi...”.

Mănăstirea Molișet, 21 septembrie 2009

Preot Vasile Romul Pop

TEOLOGIE

Meditația papei Benedict al XVI-lea despre Anul Sfintei Preoții

Iubiți frați și surori,

Vinerea trecută, 19 iunie, în solemnitatea Preasfintei Inimi a lui Isus și Ziua dedicată în mod tradițional rugăciunii pentru sfințirea preoților, am avut bucuria de a inaugura Anul Sfintei Preoții, stabilit cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la "nașterea pentru cer" a parohului de Ars, sfântul Ioan Maria Vianney. Intrând în bazilica "Sfântul Petru" pentru celebrarea vesperelor, aproape ca prim gest simbolic, m-am oprit în Capela Corului pentru a venera relicva acestui sfânt păstor de suflete: inima lui. Pentru ce un An al Sfintei Preoții? Pentru ce tocmai în amintirea sfântului paroh de Ars, care aparent nu a făcut nimic extraordinar?

Providența divină a făcut în așa fel încât figura lui să fie apropiată de cea a sfântului Paul. De fapt, în timp ce se încheie Anul Paulin, dedicat apostolului neamurilor, model de evanghelizator extraordinar care a făcut diferite călătorii misionare pentru a răspândi evanghelia, acest nou an jubiliar ne invită să privim la un țăran sărac devenit paroh umil, care și-a consumat slujirea sa pastorală într-un mic sat. Dacă cei doi sfinți diferă mult prin parcursurile de

viață care i-au caracterizat - unul a trecut din regiune în regiune pentru a vesti evanghelia, celălalt a primit mii și mii de credincioși rămânând mereu în mica sa parohie -, există însă ceva fundamental care-i unește: și este identificarea lor totală cu propria slujire, comuniunea lor cu Cristos care-l făcea pe sfântul Paul să spună: "Am fost răstignit cu Cristos. Nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine" (*Gal 2,20*). Și sfântului Ioan Maria Vianney îi plăcea să repete: "Dacă am avea credință, l-am vedea pe Dumnezeu ascuns în preot ca o lumină în spatele geamului, ca vinul amestecat cu apă". Scopul acestui An al Sfintei Preoții, așa cum am scris în scrisoarea trimisă preoților pentru această ocazie, este de aceea favorizarea tinerii fiecărui preot "spre perfecțiunea spirituală de care depinde mai ales eficacitatea slujirii sale" și ajutarea înainte de toate a preoților și, împreună cu ei, a întregului popor al lui Dumnezeu, să redescopere și să revigoreze conștiința darului extraordinar și indispensabil de har pe care slujirea primită prin hirotonire o reprezintă pentru cel care l-a primit, pentru întreaga Biserică și pentru lume, care fără prezența reală a lui Cristos ar fi pierdută.

Fără îndoială, s-au schimbat condițiile istorice și sociale în care s-a aflat parohul de Ars și este corect să ne întrebăm cum pot preoții să-l imite în întruchiparea cu propria slujire în actualele societăți globalizate. Într-o lume în care viziunea comună despre viață cuprinde tot mai puțin sacrul, în locul căruia, "funcționalitatea" devine singura categorie decisivă, concepția catolică despre preoție ar putea risca să piardă considerația sa naturală, uneori chiar în interiorul conștiinței ecleziale. Destul de des, atât în ambiencele teologice, ca și în practica pastorală concretă și de formare a clerului, se confruntă, și uneori se opun, două concepte diferite de preoție. Prezentăm în această privință în urmă cu câțiva ani că există "pe de o parte o concepție social-funcțională care definește esența preoției cu conceptul de 'slujire': slujirea comunității, în îndeplinirea unei funcții... Pe de altă parte există concepția sacramentală-ontologică, desigur, care nu neagă caracterul de slujire al preoției, o vede însă ancorată în ființa slujitorului și consideră că această ființă este determinată de un dar acordat de Domnul prin medierea Bisericii, al cărui nume este sacrament" (J. Ratzinger, *Slujirea și viața preotului*, în: *Elementi di teologia fundamentale. Saggio su fede e ministero*,

Brescia, 2005, pag. 165). Și evoluția terminologică de la cuvântul "preoție" la cele de "slujire, minister, funcție", este semn al acestei concepții diferite. Apoi, de prima, cea ontologică-sacramentală, este legat primatul Euharistiei, în binomul "preoție-sacrificiu", în timp ce celei de-a doua i-ar corespunde primatul cuvântului și al slujirii vestirii.

Dacă privim bine, nu e vorba de două concepții opuse, și tensiunea care deși există între ele trebuie rezolvată din interior. Astfel, decretul *Presbyterorum ordinis* al Conciliului Vatican II afirmă: "Într-adevăr, prin vestirea apostolică a evangheliei, este chemat și strâns laolaltă poporul lui Dumnezeu, astfel că toți... se oferă pe ei înșiși ca "jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu" (*Rom 12,1*). Dar slujirea preoțească este aceea prin care se săvârșește jertfa spirituală a credincioșilor în unire cu jertfa lui Cristos, unicul mijlocitor, oferită prin mâinile preoților în numele întregii Biserici în mod sacramental și nesângeros în Euharistie, până când va veni însuși Domnul" (nr. 2).

Ne întrebăm atunci: "Ce înseamnă propriu-zis, pentru preoți, a evangheliza? În ce constă așa-numitul primat al vestirii?". Isus vorbește despre vestirea împărăției lui Dumnezeu ca despre adevăratul scop al venirii sale în lume și vestirea sa nu este numai un "discurs". Include, în același timp, însăși acțiunea sa: semnele și minunile pe care le face arată că împărăția vine în lume ca realitate prezentă, care coincide în cel din urmă cu însăși persoana sa. În acest sens, este necesar de amintit că, și în primatul vestirii, cuvântul și semnul sunt indivizibile. Predica creștină nu proclamă "cuvinte", ci Cuvântul, și vestirea coincide cu însăși persoana lui Cristos, deschisă în mod ontologic la relația cu Tatăl și ascultătoare de voința lui. Așadar, o slujire autentică a Cuvântului cere din partea preotului să tindă la o abnegație aprofundată de sine, până ajunge să spună împreună cu apostolul: "Nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine". Preotul nu se poate considera "stăpân" al cuvântului, ci slujitor. El nu este cuvântul, ci, așa cum proclama Ioan Botezătorul, a cărui naștere o celebrăm astăzi, este "glasul" Cuvântului": "Glasul celui care strigă în pustiu: Pregătiți calea Domnului, faceți drepte cărările lui" (*Mc 1,3*).

Or, a fi "glas" al Cuvântului nu constituie pentru preot un simplu aspect funcțional. Dimpotrivă, presupune o "pierdere" substanțială în Cristos, participând la misterul său de moarte și de înviere cu tot eul propriu: inteligența, libertatea, voința și oferirea propriilor trupuri, ca jertfă vie (cf. *Rom 12,1-2*). Numai participarea la sacrificiul lui Cristos, la *chenosis* a lui, face vestirea autentică! Și acesta este drumul pe care trebuie să-l parcurgă cu Cristos pentru a ajunge să-i spună Tatălui împreună cu el: să se împlinescă "nu ceea ce vreau eu, ci ceea ce vrei tu" (*Mc 14,36*). Așadar, vestirea comportă mereu și jertfirea de sine, condiție pentru ca vestirea să fie autentică și eficace.

Alter Christus, preotul este profund unit cu Cuvântul Tatălui, care, întrupându-se, a luat formă de slujitor, a devenit slujitor (cf. *Fil 2,5-11*). Preotul este slujitor al lui Cristos, în sensul că existența sa, configurată cu Cristos în mod ontologic, asumă un caracter esențialmente relațional: el este *în* Cristos, *prin* Cristos și *cu* Cristos în slujba oamenilor. Tocmai pentru că-i aparține lui Cristos, preotul este în mod radical în slujba oamenilor: este slujitorul mântuirii lor, al fericirii lor, al eliberării lor autentice, crescând, în această asumare progresivă a voinței lui Cristos, în rugăciune, în "a sta inimă la inimă" cu el. Așadar, aceasta este condiția peste care nu se poate trece a oricărei vestiri, care comportă participarea la oferirea sacramentală a Euharistiei și ascultarea docilă față de Biserică.

Sfântul paroh de Ars repeta des cu lacrimi în ochi: "Cât de înspăimântător este de a fi preot!". Și adăuga: "Cum este de deplâns un preot atunci când celebrează Liturgia ca un fapt obișnuit! Cât de nenorocit este un preot fără viață interioară!". Fie ca Anul Sfintei Preoții să-i conducă pe toți preoții să se asemene total cu Cristos răstignit și înviat, pentru ca, imitându-l pe sfântul Ioan Botezătorul, să fie gata "să se micșoreze" pentru ca el să crească; pentru ca, urmând exemplul parohului de Ars, să simtă în manieră constantă și profundă responsabilitatea misiunii lor, care este semn și prezență a milostivirii infinite a lui Dumnezeu. Încredințăm sfintei Fecioare Maria, maica Bisericii, Anul Sfintei Preoții abia

început și pe toți preoții din lume.

(După *Zenit*, 24 iunie 2009)
Traducere de pr. Mihai Pătrașcu

TEOLOGIE

Discipolul și Apostolul, oameni ai lui Cristos

Cei doi termeni, *discipol* și *apostol* au o istorie lungă. Astăzi răsună în mod diferit, potrivit universului în care ne trăim credința. Astfel, când vorbim azi de a fi apostol, punem în valoare faptul de a fi „trimis”. E important să menționăm faptul că rădăcina greacă a cuvântului „apostol” semnifică „trimis”. „A fi apostol” presupune: a pleca în misiune, a se angaja în serviciul fraților lipsiți de credință. Din contră „a fi discipol” ne face să ne gândim la Sf. Ioan, „discipolul” mult iubit al lui Isus, care se odihnea la pieptul Învățătorului său. Conform rădăcinii latine a cuvântului, acesta înseamnă: „a-l asculta” pe Învățătorul său, practicând rugăciunea și contemplarea.

Iată foarte pe scurt profilul acestor cuvinte. Care este legătura dintre interpretarea contemporană și uzajul pe care acestea îl aveau în timpul lui Isus? În cele ce

urmează vom încerca precizarea sensului acestor două cuvinte în timpul redactării Evangheliilor, deoarece aceasta este sursa în care fiecare preot găsește motivația care-l determină să fie apostol sau discipol. La urma urmei, nu este chemarea lui Dumnezeu cea care ne face să fim sau una sau alta, sau amândouă la un loc?

„Discipolul” în timpul lui Isus

În iudaism concepția de *discipol* este foarte diferită față de cea de *apostol*. A fi discipol este înainte de toate „a-l urma” pe Învățător.

Studiul Torei, nu constă doar în a aprofunda Biblia în textul scris. Doua legi i-au fost date lui Moise pe muntele Sinai: Tora scrisă, a cărei semnificație este atât de bogată încât nimeni nu o poate epuiza, și Tora orală, care este tradiția concretă a interpretării Bibliei de către popor. Poporul este în armonie cu textele sacre, el este cel care dă interpretarea corectă și actualizată prin gura Învățătorilor.

A fi Învățător, înseamnă a trăi Scriptura în conformitate cu tradiția orală. Și cum această conformitate cuprinde toate domeniile vieții concrete, discipolul trebuie să-l urmeze pe învățător peste tot unde merge.

Discipolii lui Isus

Isus nu este un învățător ca și ceilalți și discipolii săi nu se comportă precum discipolii unui „Învățător iudeu”. Isus face în repetate rânduri referința la ceea ce s-a spus înainte de el; astfel în Predica de pe munte întâlnim formule celebre precum „*Ați auzit că s-a spus....eu, însă vă spun*”. Am putea spune ca puține lucruri din Evanghelie nu au echivalent în scrierile vechilor rabini.

Și totuși, în mod contrar la cele spuse mai sus, niciodată Isus nu-i citează pe acești învățători în interpretarea pe care o dă Scripturii. El apare ca fiind învățătorul mai presus de toți ceilalți învățători, sau ca învățătorul care nu a avut niciodată un învățător. Astfel, finalul Predicii de pe munte menționează (Mt 7, 28-29): "*Iar când Isus a sfârșit cuvintele acestea, mulțimile erau uimite de învățătura Lui. Că îi învăța pe ei ca unul care are putere, iar nu cum îi învățau cărturarii lor.*"

La fel de emoționantă este și relația dintre Discipoli și Învățătorul lor. În Evanghelie, nu mai sunt discipolii ce-i care-și aleg Învățătorul, ci ei sunt chemați de acesta. Mai mult de atât, ei nu au mai mulți învățători, ci unul singur. Isus cere de la ei un angajament total, astfel încât cel care-l urmează nu trebuie să mai privească în urmă. Acest angajament este definitiv, punând în plan secund relațiile familiale cele mai profunde.

Aceasta nu poate fi înțeleasă decât dacă Învățătorul se prezintă și este acceptat drept unicul Învățător, a cărui învățătură poate să fie în deajuns pentru interpretarea Scripturilor.

Apostolii, locțiitori ai Invatatorului

A fi „Apostol”, în timpul lui Isus, înseamnă a fi *alter ego*-ul sau substitutul acestuia. Numeroase pasaje din Noul Testament îi prezintă astfel pe anumiți discipoli. Cei 12 „trimiși” de Isus sunt descriși ca fiind locțiitori ai Învățătorului: Textul de la Marcu 3, 13 și urm. este semnificativ în această privință: «*Isus a chemat la Sine pe câți a voit, și au venit la El* » În Lc 6, 13, se spune: "*Isus a ales dintre ei doisprezece, pe care i-a numit Discipoli*". La fel și în Mt 10,1 «*Chemând la Sine pe cei doisprezece discipoli ai Săi* » avem noțiunea de «discipol » însă de această dată este menționată și puterea care le este atribuită «*le-a dat lor putere asupra duhurilor necurate, ca să le scoată și să tămăduiască orice boală și orice neputință*». Astfel, doar când ei devin *alteri ego*, locțiitori ai lui Isus, sunt numiți «apostoli».

Apostolii lui Isus iau parte la opera sa și sunt cu adevărat locțiitori ai Învățătorului: „*Cine vă primește pe voi pe Mine Mă primește* » (Mt 10, 40 ; Mc 9, 37 ; Lc 9, 48). Această sentință nu face altceva decât să traducă dictonul rabinic: "Trimisul cuiva este ca și când ar fi el însuși". Această funcție de substitut al Învățătorului, pare a nu se limita doar la cei 12 deoarece o mai găsim și în alte formulări ale evangheliștilor. Aceeași formulă „*Cine vă primește pe voi pe Mine Mă primește*” o întâlnim și în misiunea pe care Isus o încredințează celor 72 de discipoli. (cf. Lc 10, 16). Aceștia sunt plini de bucurie la întoarcerea din misiune, datorită lucrurilor împlinite în numele lui Isus (Lc 10, 17).

Apostolii, delegați ai Comunităților

La fel ca și în iudaism, în NT găsim cuvântul „*apostol*” pentru a-l desemna pe cel delegat de către o comunitate (cf. 2 Co 8, 23 ; Filipeni 2, 25). Putem spune că Sf. Pavel este apostolul comunității. El nu-și primește misiunea de la Isus istoric ca și ceilalți Apostoli. El este apostolul Bisericii nou înființate. Numeroase alte pasaje din NT ne arată că prin „punerea mâinilor” o comunitate își putea delega „*apostolul*” ei.

Apostolii, reprezentanți ai lui Dumnezeu

A treia semnificație a cuvântului *apostol* este de „apostol al lui Dumnezeu” sau „reprezentant al lui Dumnezeu”. Potrivit definiției iudaice a termenului, cel care ar merita numele de „apostol al lui Dumnezeu” nu este altul decât Isus.

Isus, Apostol reprezentant al lui Dumnezeu

În Noul Testament nu găsim decât o singură dată termenul „*apostol*” (apostolos) cu referire directă la Isus -în Epistola către Evrei 3,1 (*Luați aminte la Apostolul și Arhiereul mărturisirii noastre, la Isus Cristos*)- unde Isus este desemnat ca fiind apostol și arhiereu. Acest text al Epistolei către Evrei este extrem de clar în desemnarea lui Isus ca alter ego sau reprezentant al lui Dumnezeu.

În toate celelalte cazuri unde cuvântul este folosit în NT el nu-l desemnează pe Isus, ci pe aceia care într-o anumită măsură îi sunt atașați lui sau unei comunități.

Nu este ușor de reconstituit, potrivit scrierilor NT ceea ce termenii *discipol* și *apostol* desemnează după Învierea lui Isus și nici modul în care au evoluat acești termeni după acest eveniment important care a dat naștere Bisericii. Unele puncte pot fi totuși suficiente pentru a ne ajuta în reflexia noastră.

Termenul *discipol*, înainte de Înviere, îi desemnează pe acei oameni care-l urmează neconditionat pe Învățătorul. Este evident, că înainte de Înviere, un grup de Discipoli, numiți Cei Doisprezece, l-a urmat pe Isus în de aproape. Este evident că unii dintre au fost însărcinați în mod cu totul particular de a fi *alteri ego* sau locțiitori ai lui Isus în predicarea

Împărăției lui Dumnezeu. Aceștia erau investiți cu puterea de a alunga demonii și de a face minuni. Însă „apostolul lui Dumnezeu” prin excelență, care a împlinit în mod cu totul excepțional rolul dat de Dumnezeu, este însuși Isus.

Ce se întâmplă după Înviere?

Apostolii l-au văzut pe Cel Înviat.

Potrivit evangheliștilor, primii martori ai Învierii lui Isus sunt discipolii, femeile care veneau la mormânt să-i ungă trupul cu miresme. Doar după aceasta, apostolii Petru și Ioan vin să constate faptele și sunt martorii celui Înviat. Putem spune, fără riscul de a ne înșela, că Învierea a fost turnanta decisivă pentru a-i orienta pe discipoli și pe apostoli spre o aprofundare a ceea ce Isus le-a împărtășit în viața pământească. Această aprofundare s-a făcut într-un mod diferit pentru discipoli și pentru apostoli. Dacă numeroși discipoli au fost martorii Învierii, nu toți au devenit și apostoli (1 Co 15, 1-5).

Cei care, au fost locțiitorii personali ai lui Isus în vestirea Împărăției, trebuiau să continue alături de alți discipoli și să fie în fruntea comunităților creștine. Constatăm că predicarea apostolilor, ajutată de argumentul determinant al Învierii, continuă să se facă „în numele lui Isus” (Fapte 2, 22-24). Rolul de alter ego jucat de apostoli este confirmat de faptul că ei continuă să facă, în numele lui Isus, minuni (Fapte 3, 6). Puțin câte puțin, locțiitorii lui Isus din Nazaret devin locțiitorii lui Isus Cristos, Domnul înviat care stă la dreapta lui Dumnezeu Tatăl.

Și astăzi... ?

Ce înseamnă azi a fi discipol, dacă nu mai putem fi apostoli, la fel cum erau Apostolii care l-au văzut pe Isus în pelerinajul sau pe pământ, cât și în Învierea sa? Nu am revenit oare la același punct în care se aflau discipolii din religia iudaică, care știau cuvintele de pe Sinai și care alergau de la învățător la învățător pentru a învăța să trăiască exigențele legii?

Există ceva asemănător, însă situația noastră de discipoli este puțin diferită. Isus nu a scris nimic. Sinai, în revelația sa plenară în Isus, este un Sinai fără text. Darul lui Dumnezeu este total și nu comporta nimic care să nu fi fost transmis Bisericii sale. Totul a fost dăruit de Dumnezeu Bisericii sale. A fi discipol azi, înseamnă a iubi Biserica și a răspunde chemării Mirelui ei.

A fi discipol înseamnă a cunoaște ceea ce a fost văzut și atins de Cuvântul lui Dumnezeu. Și aceasta nu se poate face independent de mărturia Apostolilor. A fi discipol, presupune a fi discipolul Evangheliei și al întregii Scripturi.

Concluzie

Deci, trebuie să fim apostoli sau discipoli? Ce presupune a fi „apostol al lui Dumnezeu” ca Isus?

A fi apostoli precum „Apostolii lui Isus”, deveniți alter ego sau locțiitori ai lui Cristos nu este cu puțință. Însă a fi apostoli „delegați ai comunității”, care este corpul lui Cristos, este un dar pe care trebuie să-l cerem lui Dumnezeu, dar care se concretizează prin preoție, prin vocația de a fi preot, delegat umil al Episcopului.

Dacă preoția, este un “dar al lui Dumnezeu pentru Biserica Sa”, cum să-i mulțumim pentru acest dar? Cum să-i ajutăm pe tinerii noștri să răspundă la chemarea Domnului? Această chemare a Domnului o putem auzi, însă a-i răspunde nu este ușor.

Prima misiune a unui preot este aceea de a fi “omul lui Cristos”. Preoții sunt mai întâi ucenicii lui Cristos iar misiunea lor decurge tocmai în faptul că ei sunt trimiși pentru a vesti Evanghelia: *Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi.* (In 20, 21). În existența discipolilor lui Cristos totul este plăsmuit de Evanghelie și de mesajul acesteia de iubire, de iertare și de pace: *Poruncă nouă va dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții* (In 13,34-35).

Astfel „a fi discipol” la fel ca „a fi apostol” înseamnă mai întâi primirea unui dar. Învățătorul este cel care-și alege apostolii și le dă puterea de a alunga demonii și de a vindeca, în numele său pe cei bolnavi. Biserica, Mireasa este cea care cheamă și

Încredințează acest dar celor pe care-i numește apostoli delegați. Nu suntem noi cei care alegem să fim apostoli, noi doar răspundem „da” Învățătorului și Bisericii, la fel cum răspundem „da” celui sau celei pe care o/îl iubim. Acest „da” care angajează întreaga noastră libertate și întreaga noastră inimă. Putem noi oare să corespundem acestui dar, dacă nu este El cel care transfigurează prin Spiritul Său răspunsul nostru? Mareția unui om se face din aceste „da-uri” care angajează toată viața într-o atitudine pozitivă.

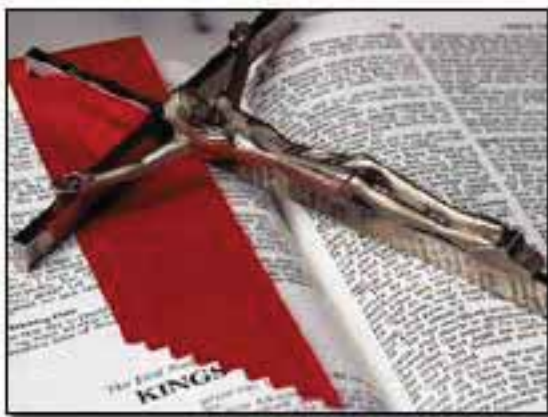
Expresia „a fi apostol” desemnează astfel această calitate de angajament care-l transfigurează pe om și îl asimilează cauzei căruia s-a dedicat.

Cine însă poate să măsoare calitatea acestui angajament când este Dumnezeu cel care face primii pași și care-l transfigurează pe om după imaginea Fiului Său? Aici începe „discipolul lui Isus” și prin aceasta se pregătește să primească de la Dumnezeu chemarea de a fi „Apostol”.

Pr. Antoniu CHIFOR
Vice-rector

TEOLOGIE

Rugăciune pentru Anul Sfintei Preoții

Doamne Isuse, tu ai voit să dăruiești Bisericii, prin sfântul Ioan Maria Vianney, o imagine vie a ta și o personificare a carității tale pastorale.

Ajută-ne ca, însoțiți de el și asistați de exemplul lui, să trăim bine acest An al Sfintei Preoții.

De la sfântul paroh de Ars fă să putem învăța modul de a găsi bucuria noastră rămânând îndelung în adorație în fața preasfântului sacrament; să putem învăța cum al tău cuvânt care ne conduce este simplu și zilnic; să putem învăța cu câtă tandrețe

iubirea ta îi primește pe păcătoșii căiți; să putem învăța cât de mângâietoare este abandonarea încrezătoare în preasfânta ta Mamă neprihănită; să putem învăța cât de necesar este să luptăm cu vigilență împotriva celui rău.

Fă, o, Doamne Isuse, ca tinerii noștri să poată învăța din exemplul sfântului paroh de Ars cât este de necesară, umilă și glorioasă slujirea preotească pe care tu vrei s-o încredințezi celor care se deschid la chemarea ta.

Fă ca în comunitățile noastre - ca la Ars în acel timp - la fel să se realizeze acele minunății de har pe care tu le săvârșești atunci când un preot știe "să pună iubirea în parohia sa".

Fă ca familiile noastre creștine să se simtă parte din Biserică - unde pot mereu să-i găsească pe slujitorii tăi - și să știe să facă o biserică din casele lor.

Fă ca dragostea păstorilor noștri să hrănească și să înflăcăreze dragostea tuturor credincioșilor, pentru ca toate vocațiile și toate carismele dăruite de Duhul tău Sfânt să poată fi primite și valorizate.

Dar mai ales, o, Doamne Isuse, dă-ne ardoarea și adevărul inimii pentru ca noi să ne putem adresa Tatălui tău ceresc, însușindu-ne aceleași cuvinte pe care sfântul Ioan Maria Vianney le folosea când se adresa lui:

"Te iubesc, Dumnezeu meu, și unica mea dorință este să te iubesc până la ultima suflare a vieții mele.

Te iubesc, o, Dumnezeu infinit de vrednic de iubire și doresc cu ardoare mai degrabă să mor iubindu-te decât să trăiesc o singură clipă fără să te iubesc.

Te iubesc, Doamne, și singurul har pe care ți-l cer este să te iubesc în veci.

Dumnezeul meu, dacă limba mea nu poate să repete mereu că eu te iubesc, doresc ca inima mea să-ți repete asta la fiecare respirație a mea.

Te iubesc, o, Mântuitorul meu divin, pentru că ai fost răstignit pentru mine; și pentru că mă ții răstignit aici pe pământ pentru tine.

Dumnezeul meu, dă-mi harul să mor iubindu-te și simțind că eu te iubesc".

Amin.

Traducere de pr. Mihai Pătrașcu

TEOLOGIE

Splendoarea Preoției

"Preotul este punctul cel mai înalt al tuturor munților" Sf. Augustin

"Nimeni nu este mai mare decât acest sărac, micul om care celebrează sacramentele" Monsabré

"Dacă aș întâlni un înger și un preot, l-aș saluta mai întâi pe preot, pentru că el este un alt Cristos" Sf. Francisc

"Preotul nu-și aparține pentru că este în totalitate numai al lui Dumnezeu și al fraților" Fulton Sheen

"Cel mai mare dar pe care Dumnezeu poate să-l facă unei familii este un fiu preot" Sf. Ioan Bosco

"Lăsați douăzeci de ani o parohie fără preot și vor începe să se închine animalelor" Sf. Ioan Maria Vianney

"Când celebrez Sfânta Liturghie sunt răstignit pe cruce cu Isus" Sf. Padre Pio

MEMORIA ACTIVĂ

Cuvânt către credincioși cu ocazia ieșirii la pensie a preotului Țurcaș Gheorghe - protopop și vicar foraneu al Silvaniei (la 69 ani împliniți) - în Duminica a XII-a după Rusalii – 30 august 2009

Preacucernice părinte Nicu Bodea, noul protopop; părinte rector Cristian Sabău – Oradea; părinte Protopop de Tășnad – Alin Bolduț; părinte Ovidiu Lăpuște – Parohia Mănăștur 1 Vest – Cluj-Napoca (ginerile meu); părinte Mircea Ardelean – Cehei; părinte Viorel Fleștea – doctorand Roma; părinte Chiriloaei Marius – noul paroh Drighiu- Halmăjd; părinte Cristian Borz – parohia Bădăcin și redactor-șef al revistei „Flori de Crin”; părinte Gavril Șandor – parohia Cosnici; Ipodiacon Adrian Olah; d-le deputat ing. Lucian Bode; d-le primar ing. Septimiu Cătălin Țurcaș; d-le viceprimar ing. Radu Lazăr; cucernici frați întru Cristos, preoți, iubiți credincioși :

Îngăduiți-mi acum să vă fac cunoscut că după 51 de ani de activitate – din care 35 de ani de preoție - am ajuns la finalul oficial al activității mele. Se petrece un lucru firesc. Orice început are și un sfârșit. Doar Dumnezeu este veșnic.

Îmi pun întrebarea: Oare ce așteaptă credincioșii noștri să le spun în aceste momente?

Permiteți-mi ca împreună să facem o călătorie spirituală cu mintea și sufletul în timp, o retrospectivă asupra perioadei destul de zbuciumate petrecute împreună.

Cu 23 de ani în urmă am venit în Șimleu Silvaniei. Aveam atunci în gând și în suflet cuvintele

Sf. Ap. Pavel: „Eu prea bucuros voi jertfi și mă voi jertfi și pe mine pentru sufletele voastre” (II Cor. 12,18).

Îi mulțumeam atunci lui Dumnezeu că m-a învrednicit să fiu rânduit între urmașii celor care au împărtășit mulțimilor flămânde pâinea binecuvântată de El. Mă rugam cu inima fierbinte ca Dumnezeu să îmi înmulțească râvna și puterile mele, ca neîncetat să se preamărească numele Său în sufletele credincioșilor pe care mi-a încredințat Dumnezeu.

Mi-am propus atunci să muncim cu râvna unii pentru alții pe ogorul mântuirii sufletelor noastre, pentru ca să ne asemănăm slugilor care au primit cinci sau doi talanți și să fim bine plăcuți Stăpânului nostru ceresc, atunci când va cere socoteală muncii noastre. Și în această trudă, iubiților, prima mea grijă a fost aceea să fiu mereu prezent în viața credincioșilor mei, pentru a muștra uraganele păcatelor, pentru a le potoli furtuna ispitelor și pentru a-L aduce pe Cristos la cârma vieții lor.

Un pictor s-a trudit ani de-a rândul să picteze chipul lui Cristos. Același lucru mi l-am propus și eu, deși nu sunt pictor. Dar n-am avut de gând să așez acest chip pe vreun perete, ca să ne uităm la el ca la ceva străin, ci am dorit să zugrăvesc chipul lui Cristos, Fiul lui Dumnezeu, în sufletele voastre, pentru că acolo să stăpânească și de acolo să conducă pașii vieții voastre. Am încercat să fac acest lucru prin rugăciune, prin cuvântul și prin viața mea.

Mi-am amintit mereu de cuvintele Sf. Ap. Pavel, care zic: „Sunteți lauda, bucuria și nădejdea mea înaintea Domnului nostru Isus Cristos”. Dumnezeu ne-a încredințat atunci unii altora și ne-a îndemnat să ne împărtășim bucuriile, necazurile și izbânzile vieții, că eu am venit să fiu tuturor parinte bun, drept, sfătuitor la bine, și, mai mult decât toate, rugător către Dumnezeu pentru mântuirea voastră.

În ce măsură mi-am îndeplinit aceste gânduri și propuneri pe care mi le-am făcut atunci, dumneavoastră sunteți în măsură să confirmați sau să infirmați.

Iubiți credincioși, nu trebuie să uităm că existența noastră acum, aici și în toate locurile unde avem credincioși greco-catolici o datorăm jertfei supreme a înaintașilor noștri, precum și curajoșilor credincioși care au rezistat cu stoicism încercărilor și persecuției comuniste, iar după aproape 50 de ani au revenit la Biserica în care au fost botezați. Printre aceștia ne numărăm și noi, cei de aici, preoți și credincioși, acei care după căderea comunismului am găsit puterea să revenim la

Biserica Universală, la unirea cu Roma. Acei care nu au uitat originea daco-romană a poporului nostru precum și încreștinarea noastră adusă de romani pe teritoriul Daciei.

Această revenire a noastră aici, la Șimleu-Silvaniei, precum și în alte locuri din țară, a întâmpinat mari greutăți care nu trebuie uitate; de aceea, cu permisiunea dumneavoastră, voi consemna în cele ce urmează, foarte pe scurt, momentele mai deosebite din perioada 1989 –2009.

Legătura mea cu Biserica din clandestinitate a început încă din anii studenției de la Sibiu, fiind un grup de studenți filo-catolici (acum și ei preoți greco-catolici) amintindu-i doar pe preoții: Simion Voicu și Groșan Dumitru – acum preoți și profesori la Teologia din Baia Mare, preotul Ioan Fărcaș – profesor și vicar la Blaj, preotul Gavril Pop – protopop de Gherla (acum decedat) etc.

După ce am devenit preot, în 1974, am fost vizitat de preoții clandestini: pr. Liviu Trufaș – fost protopop de Zalău, pr. Pop Dumitru, pr. Tămâian Coriolan – de la Oradea, pr. Chișbora Florian – de la Oradea, pr. Iulian Cupșa (pe atunci inspector ADAS), pr. Lucian Mureșan – actual Arhiepiscop Major de la Blaj, pr. Mesaroș Simeon și Alexandru Mesaroș, acesta din urma devenind episcopul Mesianu de Lugoj, Pr Silviu Prunduș – profesor la Cluj. De asemenea am avut întâlniri clandestine cu episcopii noștri greco-catolici care au supraviețuit anilor grei de închisoare și lagăre de muncă: episcopul și mitropolitul clandestin Alexandru Todea – ultima întâlnire la Reghin în vara anului 1989, cu care ocazie l-am întâlnit pe nepotul dânsului, actualul episcop al nostru, Virgil Bercea al Oradiei. În 1983 am avut o intrevvedere cu episcopul Ioan Dragomir al Maramureșului prin mijlocirea preotului și secretarului sau clandestin, ing. Simeon Mesaroș. Atunci am vrut să ies din Biserica Ortodoxă, unde funcționeam ca preot la Bădăcin, dar P.S. Episcopul mi-a dat o binecuvântare și mi-a spus să rămân până va veni momentul eliberării Bisericii noastre.

În anul 1985 tot din Bădăcin am mers la Ariniș – Maramureș- la înmormântarea clandestină a Episcopului Ioan Dragomir al Maramureșului, care zăcuse 15 ani în temniță. Acolo am mai cunoscut pe Ep. Ioan Chertes de Cluj, Ep. Ioan Ploscaru de Lugoj, care mai erau în viață. La acea înmormântare au participat circa 6 000 de oameni, peste 100 de preoți. Cineva i-a șoptit mitropolitului de atunci, Alexandru Todea, că erau prezenți oamenii securității. Răspunsul dânsului a fost cu voce tare: „Avem și noi securitatea noastră: Pe Dumnezeu.”

Toate aceste momente mi-au întărit convingerea că această Biserică este cea adevărată. Ea a fost crucificată ca și Stăpânul ei, Isus Cristos, dar a înviat ca și El.

Cele amintite mai sus vor da răspuns acelor care s-au întrebat cum și de ce preotul Gheorghe Țurcaș a trecut la Biserica Greco-Catolică. Eu „nu am trecut” ci doar „am intrat în legalitate” în Biserica din care mă consideram că fac parte. Acum voi înșira câteva momente:

– 1 I 1990 - Fiind paroh la biserica fostă greco-catolică din Șimleu, am anunțat anularea decretului 358/1 XII 1948 care scotea Biserica Unită înafara legii, prin Legea nr. 9 din 31 Dec 1989, din fața Sf. Altar, în prezența protopopului de atunci Tăut Victor, care a reacționat violent, afirmând că greco-catolicii sunt jumatate unguri.

– 20 I 1990 – Adunarea lărgită a celor doua Consilii Parohiale de la biserica mare și biserica mica cu prezența unui observator din partea F.S.N-ului de atunci în persoana d-lui profesor Moga Ioan–Ciprian. În prezidiu erau d-nii Chiorean Ioan – senior, pe atunci șef la Finanțe la Consiliul Popular, D-l ofițer pensionar Pușcaș Vasile

și al treilea cred că era Cadar Achim – șef la secția Drumuri. Se hotărăște că din ziua următoare, duminică,

–21 I 1990, în biserica din parc să se facă slujba greco-catolică. Se stabilesc 5 sau 7 bărbați să condiționeze la poarta bisericii preoților care vor veni revenirea la greco-catolici sau mutarea la biserica mica, fostă ortodoxă. Un exemplar din procesul verbal a fost trimis la prim-ministru de atunci, D-I Petre Roman.

–21 I 1990 - Prima Liturghie greco-catolică în biserica din parc. La poartă, protopopul Tăutu Victor este reținut pentru că refuza să revină la biserica greco-catolică, în care și el a fost botezat. Reușește să intre, iar apoi în biserica se provoacă o mare tulburare.

- 3. III 1990 – (ziua în care împliniam 50 de ani) are loc la Protopopiatul Ortodox o întâlnire fulger cu preoții din Protopopiatul Șimleu și doi consilieri de la Episcopia Ortodoxă Oradea. Se propune: Ori revizuirea poziției mele, ori caterisirea (excluderea mea din preotie). Nu se reușeste.

–20 V 1990 – Particip la Baia Mare în soborul de preoți toți greco-catolici la slujba de consacrare a episcopilor Lucian Mureșan pentru Maramureș și Vasile Hossu pentru Oradea. Liturghia e afară lângă statuia ostașului român. E trimisa o iscoadă de către protopopul Tăutu în persoana preotului Alexandru Horvat, acum preot la Zalau, care confirmă prezența mea acolo. Populația privea convoiul cu lacrimi de bucurie, că această biserică era acum liberă. Când am felicitat noii episcopi, P.S. Mitropolit Alexandru Todea m-a întrebat, în glumă: „Încă nu te-au executat?“, i-am răspuns, tot în gluma: „Urmează, săptămâna viitoare“. Și așa a fost.

– Prin 23-24 mai, din nou am fost pus sub ghitotina întrebărilor și acuzelor preoților din Protopopiatul Șimleu, cu intenția de caterisire. Și de data aceasta fără să reușească.

–16 iunie 1990 – Seara am participat la Cluj la un simpozion despre Biserica Română Unită cu Roma.

–17 iunie 1990 – Dată memorabilă: - la Cluj era consacrat episcop de Cluj–Gherla P.S George Guțiu – fost deținut ca și alți preoți.

- La Șimleu mi se cere să prezint curatorilor „Darea de seamă” financiară trimestrială. Acesta era doar un pretext.

Fac o observație necesară: după revoluția din 1989 în curatoratul ortodox au fost cooptați și foști informatori ai securității de prin întreprinderi care, peste noapte au devenit mari apărători ai ortodoxiei.

Am fost bombardat cu întrebări, dar nu m-au lăsat să le răspund decât la aceea în care îmi cereau să spun dacă sunt greco-catolic. Am raspuns „Da! Sunt greco-catolic”. Răspunsul lor a fost ca la procesul Mântuitorului: „Ce ne mai trebuie?”. Am fost atunci agresat și verbat și fizic și mi s-a interzis să intru în biserică. (Mi-e jenă să dau numele celor mai zeloși agresori, pentru rușinea lor). După masă, la Vecernie, a fost mobilizat tineretul din Cehei și alte grupuri de agresori. Am ieșit prin sacristia din biserică, pe poarta din spatele altarului, însoțit de o gardă de corp formata din tineri. Rețin două nume: Ardelean Mircea (acum preot) și fiul meu Țurcaș Septimiu împreună cu prietenii lor. M-au însoțit pe strada Carpați, apoi până lângă Casa de Cultură, fiindcă la poarta bisericii mă așteptau bătăuși. Acestor tineri le mulțumesc cu respect. În ziua aceea au mai fost agresati în biserică d-I cantor Mada Florian și soția mea Florica, fiind împinși și loviți.

–Luni, 18 iunie 1990. Am dorit să slujesc Sfânta Liturghie, dar la intrarea în sacristie am fost oprit de preotii Tăut Victor, Ivașcău Iosif și Junjan Gheorghe.

Nu pot continua fără să amintesc cu mult respect numele unora dintre zeloșii luptători pentru Biserica noastră greco-catolică. Îi voi aminti mai întâi pe cei morți: Galea Mihai, Fortiș Avram, Chiorean Ioan–senior, Tegzeș Teodor, Pușcaș Vasile, Ardelean Constantin (în curtea căruia am ținut prima întâlnire pentru constituirea Senatului Parohial), Cadar Achim, Olteanu Domițian, Socaciu Dumitru-senior, Pop Petru (care a murit în șantierul de construcție a bisericii actuale), Butcovan Gheorghe, Cristea Ioan, Dan Vasile, Breazdău Vasile, Chifor Mihai, Moldovan Traian, Anton Avram, Iloc Stefan, Pojar Gligor, Deac Gheorghe, Baboi Ștefan, Părvu Gheroghe, Tărău Gligor, Pop Gheorghe, Mac Petru, Berchiș Vasile, Horvat Alexandru și venerabilii profesori Silvășan Gheorghe, Sabău Victor, Gorgan Dumitru (care au pus bazele corului nostru) – Dumnezeu să-i odihnească în pace. Dintre cei în viață, domnii, Pașca Lucia, Scurt Lucian, Pașca Victor, Butcovan Gavril, Micu Titus, Bărar Aron, Orboi Liviu, Mățiș Ioan, Marusca Gavril, Mada Florian, Rata Leontin, Raț Alexandru, Fodorean Ioan, Moisi Viorel, Blaga Teodor, Hosu Valentin, Lucas Desjeo și alții cărora le adresez mulțumiri din inimă. Nu pot uita cuvintele regretatului domn Chiorean Ioan – senior, care mi-a spus: „Părinte, dacă slujiți chiar pe vârful Măgurii, eu acolo voi merge.” Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Desigur, tot timpul am fost însoțit de rugăciunile credincioaselor noastre, cărora mi-ar fi greu să le înșir numele, fiind multe. Le mulțumesc din suflet tuturor.

În toate aceste frământări, desigur ființa cea mai apropiată care m-a încurajat a fost soția mea Florica. Îi sunt veșnic recunoscător, că s-a jertfit alături de mine. Începând cu perioada studenției, când a crescut singură cei doi copii, apoi în perioadele grele de cumpănă m-a încurajat zicând: „ - Urmează-ți calea și nu da înapoi.” Alături de noi au fost și copiii noștri, Septimiu și Simona. Septimiu, în iulie 1990 a avut cununia sub cerul liber în Parcul Cetății – unde officiam atunci Sf. Liturghie. Simona s-a ocupat de constituirea grupului de rugăciune „Copiii Mariei”, după modelul celor de la Cluj. Le mulțumesc și lor și familiilor lor.

Au urmat apoi momente grele:

Liturghia la mine acasă, apoi duminica și în sărbători sub cerul liber în Parcul Cetății, unde mergeam pe jos cu valize cu obiectele de cult necesare. Trebuie să mulțumesc prin cei în viață din familia Pocola din Pusta–Vale, care era șeful restaurantului și grădinii de vară și ne împrumuta duminical scaunele câte 200 bucăți să stea credincioșii la Sf. Liturghie în Parcul Cetății.

Iarna 1990–1991 am slujit Sf. Liturghie în sala mare de ședință a primăriei orașului cu aprobarea prefectului de atunci, domnul ing. dr. Hălmăjan Victor și primarului de atunci, Gal Ioan, cărora le mulțumesc.

Am fost apoi mutați în Casa de Cultura a orașului unde plăteam chirie, e drept mică, datorită înțelegerii doamnei director de atunci Ligia Mirișan, careia îi mulțumim. Acolo am slujit 12 ani făcând și desfăcând altarul.

În toată această perioadă am organizat „n” dialoguri cu partea ortodoxă în prezența organelor locale, județene și chiar a unor parlamentari. Toate fără rezultat. Ceream biserica noastră sau măcar să fim lăsați în propria biserică la ore diferite. Tot timpul am fost refuzați.

Noi ne-am trăit viața religioasă. După primul recensământ făcut de curatorii noștri s-au înscris pe listele noastre 558 de familii cu 1535 de suflete până la 29 iunie 1990, apoi s-a depășit cifra de 600 familii.

Văzând că Guvernul României nu repară abuzul comunist, doar parțial, lăsând restituirea bisericilor la mâna ocupanților lor, instituindu-se formal niște comisii de

dialog între cele două culte, întâlniri fără rezultat, noi, preoți și credincioși, am început demersurile pentru construirea unei noi biserici. La 9 septembrie 1992 Consiliul Local hotărăște să ne concesioneze terenul pentru biserică. La 25 iunie 1995 este sfințit locul de biserică de către P.S. Vasile Hossu al Oradiei. Se fac demersuri, proiect, avize, licitarea lucrărilor, se procură materiale (lemn, scândură, gresie, faianță, tigla) se alcătuieste un comitet de construcție din care face parte și consiliul parohial.

Nu pot trece fără să mulțumesc domnilor ingineri silvici Geiger Iosif și Oros Dorel care ne-au înlesnit procurarea materialului lemnos de la Huedin cu un pret foarte mic, pentru acoperișul bisericii. Mulțumim domnului dir. Bilț și Lada, pentru că ne-au sponsorizat uscarea lemnului folosit la acoperișul bisericii, iar înainte de sfințirea bisericii ne-a donat mobilier: masă cu 12 scaune, iar domnul Ghilea Ioan o masă de birou cu un fotoliu.

În anul 1998 am început din plin lucrările de construcție a bisericii. A urmat alergături, griji, nopți nedormite. Paralel, viața spirituală; Sf. Liturghie zilnică 3 ani la mine în casă proprie, fără să am vreo pretenție de la parohie. Apoi am închiriat în centrul orașului un spațiu, unde am slujit zilnic.

Când biserica era acoperită, ne-am mutat în ea, deși era netencuită, nu avea geamuri nici uși. Le-am înlocuit cu șipci cu nailon, dar eram fericiți că eram în biserică.

Bunii noștri credincioși au făcut eforturi mari materiale, făcând donații, fiecare după putința lui. Am fost ajutați și din exterior, prin Episcopie. Am folosit cu multă economie banii și am reușit să construim această biserică monumentală. În 4 iulie 2004 a fost consacrată biserica de către P.S. Ep. dr. Virgil Bercea, al Oradiei, împreună cu rugăciunile episcopilor: Jean Claude Periset – nunțiu apostolic atunci, I.P.S. George Guțiu – arhiepiscop de Cluj-Gherla, P.S Alexandru Mesianu al Lugojului, P.S Ioan Siseștean al Maramureșului, precum și un sobor de peste 60 de preoți. Biserica a primit hramul „Sfânta Treime”.

Au urmat alte lucrări: continuarea icoanelor de pe iconostas, amenajarea capelei la subsol, instalarea apei, gardul și porțile din fier, alei, bazine și conducte de captare a apei pluviale, instalarea centralei de încălzire în construcția ce-am construit-o ulterior, instalarea sistemului de încălzire. Între timp, supravegherea construcției casei surorilor Franciscane, acum casa parohială.

Paralel, am făcut Sf. Liturghie duminica la ora 8 la Spitalul Orășenesc, iar la ora 10 la Casa de Cultură, timp de 12 ani, dar după ce am fost operat n-am mai reușit.

În momentul în care s-a introdus religia în școli, am organizat la toate școlile grupe de religie, și am respectat orarul acestora. După operația mea din 2002, orele de religie le-am predat preotului Borz Cristian – paroh la Bădăcin. La început vreo 2 ani nu s-au plătit orele, dar eu le-am făcut cu toată conștiinciozitatea, fără să pretind nimic de la parohie sau episcopie. Erau mulți elevi: Scoala 1 – 120, Scoala 2 – 30, Licee circa 30-40.

La spital am fost ajutat de domnii doctori Ciobanca Ioan, Tabacu Sorin, Man Claudiu, de asistentele Pojar (acum Grosos) Miuța, Șumălan (acum Talpoă) Mihaela, precum și cantorul Mada Florian. Ne-au mai ajutat doamnele Șumălan Ileana, Ciobanca Anastasia etc.

Un rol deosebit în înălțarea sufletească a credincioșilor l-a avut înființarea corului (de fapt reinființarea) la început condus de venerabilii profesori: Sabău

Victor, Gorgan Dumitru și Silvășan Gheorghe, precum și inimosul profesor Gheroghe Pârvu, cărora le păstrez toată recunoștința. După ce aceștia s-au îmbolnăvit, căma corului a luat-o în mod benevol, domnul inginer Chiorean Ioan, care cu înaltă competență dirijează și depune tot efortul spre a-l ține la înălțime. A colaborat permanent cu intemeietorul primului cor greco-catolic la Șimleu, prof Marius Cuteanu de la Cluj, care a depășit 90 de ani.

La lucrările construcției bisericii am colaborat în folosul bisericii cu patronii de lucrări: Sonea Ioan, Ardelean Dumitru, Biriș Mircea, d-nul Brisc, d-nul Balint și d-nul ing. Ovidiu Lupa Crișan din Zalău (pe care l-am cunoscut în Zalău în 1990 în apartamentul tatălui său, Lupa Ioan Crișan, împreună cu vicarul de la Oradea Pr. Chișbora Florian).

Iubiți credincioși, momente grele le-am petrecut și în teritoriul protopopiatului: scandal la Fizeș soldat cu bătăi în biserică, la Plopiș au vrut să-mi răstoarne mașina, la Drighiu scandal, la Valcău am avut dialog cu ortodocșii fără rezultat, doar m-am ales cu jigniri, la Sici s-a soldat cu scandal și jigniri la adresa preoților noștri. La Porți am sfințit casele cu gardă de corp formată din credincioși. Peste tot am simțit un sprijin moral din partea unor credincioși atașați trup și suflet de biserică noastră. În toate momentele mai importante erau nelipsiți d-l. dr. Liviu Gârbea, d-l prof. și ziarist Ioan Lupa Crișan, regretatul economist Ghilea Petru, toți trei de la Zalău. Le mulțumesc din suflet.

În primii ani primeam și mesaje, fie telefonic fie prin curieri, transmise cam în felul acesta: „Trădătorule! Iuda! Am să-ți sparg capul!„ ; „Am să-ți tai gatul!„; „Am să-ți sparg geamurile și acoperișul de pe casă!” sau „Dacă sunteți greci, mergeți în Grecia!” etc. Uneori acestea le rosteau sub influența acoolului. Nu le-am luat în seamă; eu răspundeam răului cu bine.

Poate vă veți întreba cum am rezistat. Am avut mereu în suflet și în gând cuvintele Mântuitorului: „Dacă pe Mine M-au prigonit și pe voi vă vor prigonii” că „nu este sluga mai mare decât stăpânul său”.

Atunci când ne-am hotărât să devenim slujitori ai Sf. Altar, ne-am asumat răspunderea să-L urmăm pe Cristos. Pe El îl găsim la Cruce. El este -calea care nu rățăcește; -adevăru care nu înșeală; -viața care nu se sfârșește. Să iubim întotdeauna adevărul. Minciuna ne poate robii. Adevărul ne face liberi.

Biserica se compune (ca Instituție) din cler și credincioși. Unii fără alții nu-și justifică existența. Dacă vrem să existe normalitate în Biserică, este necesar respectul reciproc.

Iubiți credincioși, în toți acești ani am slujit Sfinte Liturghii, v-am botezat copiii, am cercetat bolnavii, am cunoscut tinerii, v-am înmormântat pe cei dragi, (peste 220 de credincioși) m-am ocupat de construcția bisericii și sunt bucuros că am ajuns la acest stadiu, am recuperat clădirea vicarială, am recuperat terenuri, am răspuns la chemarea asistenței spirituale la domiciliul bolnavilor sau la spital, în zi sau în noapte, am răspuns solicitărilor din parohiile satești, la înmormântări sau alte evenimente.

Vă mulțumesc din suflet, iubiți credincioși și frați preoți, pentru buna colaborare și respectul pe care mi l-ați acordat în toți acești ani.

Mulțumesc Consiliilor Parohiale pentru buna colaborare a noastră din acești ani.

Mulțumesc Reuniunii Mariane în frunte cu doamna Florica Pop - președinta Reuniunii.

Mulțumesc tuturor coriștilor, în frunte cu dirijorul Ioan Chiorean, pentru osteneala și jertfa arătată Bisericii.

Le mulțumesc tinerilor și elevilor de la școli, pentru respectul ce mi l-au acordat în acești ani.

Mulțumesc domnului cantor Mada Florian, sfătului Matei Dorel, cantorilor Rus Petru și Bolduț Nicolae, pentru buna colaborare din acești ani.

Doresc părintelui Nicu Bodea să ducă cu demnitate misiunea, deloc usoară, a grijii Protopopiatului, să facă tot efortul cu preotul care va veni, spre a păstra la o cotă înaltă prestigiul Bisericii noastre.

Mulumiri celor care au scris atât de frumos despre mine în nr. 3 (32) al revistei „Flori de Crin”: Pr. Cristian Borz – redactorul șef al revistei și autorul primului articol; Pr. Nicolae Bodea – paroh în Șimleul Silvaniei, alt articol foarte frumos; Pr. Valer Părau – Protopop Zalău; Ing. Ioan Chiorean – curator-prim și dirijorul corului Șimleu; Dr. Liviu Gârbea – Zalău- unul din cei mai vechi colaboratori, luptător intransigent pentru drepturile Bisericii Unite; D-na profesor pensionar Lucia Pașca – fiica preotului martir Mihai Gherman; D-na prof. Aurica Haiduc – Halmăjd – mereu „pe baricade”; Prof. Petru Maxim – Marin – un vechi fost coleg și prieten, prezent peste tot în viața Bisericii; Prof ziarist Ioan Lupa Crișan – prezent pe toate „fronturile” de luptă a Bisericii; D-na Veronica Pop – din Plopiș – printre primii luptători ai Bisericii; Pr. Romul Avram – Horoatu Crasnei.

Aduc mulțumire P.S. Ep. dr. Virgil Bercea, care în acest moment ne însoțește cu rugăciunile și a trimis ca delegat pe părintele rector Sabău Cristian de la Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Oradea.

Vă mulțumesc și celor care ați venit azi, din alte părți și tuturor care ne însoțesc în rugăciunile lor. Vă îmbrățișez cu dragoste și vă doresc belșug de haruri.

Șimleu Silvaniei, 30 august 2009

Pr. Țurcaș Gheorghe, Vicar Foraneu al Silvaniei

SINAXAR

Solomon, ideal și realitate

Pentru unii filologi, numele „Șelomo”, reluat în greacă și latină prin „Salomon”, are legătură cu numele divin „Șalem” (cf „Ieru-șalem” = cetatea lui Șalem). Dar întrucât „Șalem” era un zeu păgân, este mai normal ca Solomon să fie raportat la cunoscutul termen ebraic „șalom” („pace”, „bunăstare”, „împlinire”) de la care provin și numele masculine „Șelomi” (Num 34,27) și „Șelomit” (1 Cr 23,9; 24,22), precum și un nume feminin (Lev 24,11; 1 Cr 3,19). În acest caz, Solomon ar însemna „pașnic”, „pacific” precum și „îmbelșugat de pace”.

Pentru israeliți, Solomon întruchipa concepția ideală a regelui. În orice timp au fost preamărite bogăția și splendoarea lui fabuloasă (Mt 6,29 și Lc 12,27) dar mai ales înțelepciunea lui proverbială (cf Mt 12,42 și Lc 11,31). În timpul domniei lui, 961-931 î.C., marea împărăție construită de tatăl său David a atins maximum prosperității. A fost perioada cea mai faimoasă și strălucită din istoria Israelului.

Viața unui copil

Copilul născut ilegitim din adulterul lui David cu Bersabea, soția lui Urie hititul, cel trimis de rege să moară în bătălie, a murit (cf 2 Sam 11-12). Dar pentru că David și-a arătat o căință sinceră pentru vinovățiile sale, Betsabei i-a fost dat să-l aducă pe lume pe viitorul rege. David l-a chemat Solomon, voind să exprime astfel faptul că prin acest copil el își

regăsisse pacea cu Dumnezeu. Când Solomon avea circa 20 de ani (1 Rg 11,42 și 14,21), în fața unui David bătrân și slăbit, constrâns aproape la imobilizare, Adonia, care după moartea violentă a primului născut Amnon și a lui Absalon, devenise fiul cel mai mare, se folosește de sprijinul comandantului armatei Ioab și de preotul Abiatar pentru a revendica demnitatea regală. Profetul Natan, însă, din partida opusă, cu mare abilitate diplomatică reușește să îndrepte evenimentele în favoarea lui Solomon.

Solomon, regele lui Israel

Pe patul de moarte, David îl îndeamnă pe tânărul Solomon la fidelitate față de Dumnezeu și de legea sa. Îi cere să răzbune asasinarea comandantului armatei Abner și a lui Amasa, de care Ioab se făcuse vinovat, și să-l pedepsească pe Simei, care îl blestemase când era constrâns să fugă din fața lui Absalon. După moartea lui David, Solomon îi elimină pe toți cei care într-un fel sau altul puteau fi periculoși pentru împărăția sa.

După ce a eliminat toți rivalii și a luat toată puterea, Solomon caută acum un semn divin care să-l legitimeze. De aceea, merge la Gabaon, locul de cult cel mai important de atunci (la circa 9 km nord-vest de Ierusalim), unde aduce o jertfă impunătoare. Îi apare în vis Domnul și îi acordă, cu bunăvoință suverană, dreptul de a cere ceea ce vrea. Solomon nu cere de la Dumnezeu ceea ce de obicei îi fascinează și îi face să viseze pe oameni, ceea ce toți caută cu înfrigurare și de care totul depinde, dar imploră înțelepciune. Își

dorește să obțină de la Dumnezeu o inimă capabilă de discernământ, pentru ca în ciuda tinereții și lipsei lui de experiență, să poată conduce poporul cu dreptate. Pentru israeliți, inima nu este ca pentru noi doar sediul iubirii și al sentimentului, dar și al gândirii, al cunoașterii și al voinței, centrul energiilor interioare ale unei persoane. Dumnezeu primește această cerință și îi făgăduiește lui Solomon: „Pentru că ai cerut acest lucru și nu ai cerut pentru tine o viață lungă, nici bogăție, nici moartea dușmanilor tăi, dar ai cerut pentru tine discernământ ca să judeci, iată, fac așa cum spui tu. Îți dau o inimă înțeleaptă și inteligentă. Ca tine nu a mai fost nimeni înaintea ta și nici nu se va ridica după tine” (1 Rg 3,11-13; cf și Întz 7,7-14 și 8,19-9,19).

Solomon, model de înțelepciune

Foarte curând regele avea să-și dovedească înțelepciune pronunțând o judecată „solomonică”: într-un litigiu aparent fără soluție între două femei care susțineau că sunt amândouă mama aceluiași copil, reușește cu abilitate să descopere care dintre ele este adevărata mamă (1 Rg 3,16-28). Întregul Israel recunoaște în el, cu stupoare și frică, suveranul legitimat de Dumnezeu. Cu abundență de cuvinte, Sf. Scriptură elogiaza înțelepciunea incomparabilă a lui Solomon. Dumnezeu i-a dăruit înțelepciune, inteligență și discernământ în așa măsură încât înțelepciunea lui Solomon depășește cu mult faimoasa înțelepciune a „fiilor Orientului” (semi-nomazi din sud-estul Damascului) și a egiptenilor. Niciun înțelept al timpului respectiv nu reușește să fie la înălțimea lui. Potrivit unei tradiții succesive, Solomon ar fi compus 3000 de proverbe și 1005 de cântări.

Datele verificate la nivel istoric despre raportul lui Solomon cu înțelepciunea ne spun că în timpul domniei lui Israel a intrat în contact cu înțelepciunea internațională, mai ales de sorginte egipteană, și la curtea din Ierusalim au fost cultivate cu deosebită intensitate știința și cultura în general. Opinia comună a cercetătorilor susține că în această perioadă a fost scrisă opera școlii iahviste, cea mai veche schemă teologică a istoriei Israelului, pentru care au fost utilizate numeroasele surse scrise păstrate în arhive. Pentru că Solomon era considerat în mod tradițional model de înțelepciune, după exilul babilonic i-au fost atribuite

cu generozitate alte cărți sacre precum Qohelet, Cântarea Cântărilor și Cartea Înțelepciunii. Poartă numele lui și două scrieri extrabiblice: Psalmii lui Solomon (secolul I î.C.) și Odele lui Solomon (secolul II î.C.).

Solomon, constructorul templului sfânt

Dar faima lui Solomon este legată de faptul că a construit în Ierusalim un templu grandios, care avea să fie însă distrus după cucerirea Ierusalimului de către babilonieni, în 586 î.C. Deja David avea intenția să construiască un templu și a cumpărat pentru acest scop terenul iebuseul Arauna (2 Sam 24,18-25; 1 Cr 31,18-30), dar a fost prea ocupat cu ciocnirile belice. Făcând să fie vărsat în timpul acestora prea mult sânge, după cum subliniază opera istorică a cronicarului (1 Cr 22,8 și 28,3), el nu a fost considerat vrednic pentru această lucrare sacră. În realitate, condițiile politice și economice potrivite pentru folosirea unor resurse enorme și adoptarea măsurilor adecvate construcției s-au verificat abia cu domnia lui Solomon.

Solomon a cerut colaborarea arhitecților și meșterilor fenicieni pentru o construcție care trebuia să se inspire din modelele siro-feniciene. Când regele Chiram al Tirului (969-936 î.C.), care a fost prieten cu David, la urcarea pe tron a lui Solomon a trimis o delegație cu felicitări pentru a întări relațiile de bună vecinătate, Solomon a încheiat cu el un contract comercial. Chiram și-a dat disponibilitatea să taie din ținutul Sidonului și să trimită pe malurile Israelului lemnul de cedru și chiparos, foarte apreciat în acea vreme în întregul Orient Mijlociu. În schimb, Solomon se angaja să furnizeze lui Chiram în fiecare an 20.000 kor de făină (circa șapte-opt milioane de kg) și 20 kor de ulei (circa șapte-opt mii de litri). În plus, Solomon i-a dat lui Chiram 20 de localități situate în teritoriul din sudul Galileii.

Ca să nu atingă cifre astronomice costul construcției, întregul Israel a fost chemat la muncă gratuită. Treizeci de mii de reclute urmau un sistem prin rotație: zece mii de oameni lucrau pentru o lună în Liban și petreceau două luni acasă. În plus, Solomon ar fi angajat 70.000 de muncitori necalificați, 80.000 de cioplitori și alți 3.600 de meșteri pentru a extrage și prelucra din munți blocuri de piatră prețioasă. Cu toate acestea, considerând că întreaga populație israelitică nu depășea un milion, aceste cifre rezultă exagerate. Numerele cu siguranță excesive subliniază mai degrabă pietatea și generozitatea lui Solomon. Efectiv, în fața acestor cifre ale forței de muncă, exagerate și pentru marile proiecte edile moderne, templul final apare, după criteriile noastre actuale, destul de modest, cu atât mai mult dacă se ține cont de suprafața întinsă pe care a fost amplasat templul. Construcția se afla aproximativ pe locul actualei moschei și reprezenta tipul templului sirian cu navată, având un antreu, o navată și Sfânta Sfintelor, aceasta din urmă înălțându-se pe roca sfântă. Măsurile acestui templu nu sunt comparabile cu templele egiptene colosale și cu giganticele catedrale europene, ci mai degrabă cu o biserică parohială de mărime medie. Spre exemplu, navata măsoară 30 de metri lungime, 10 înălțime și 15 în lărgime, iar antreul doar 10 metri lungime și 5 lărgime. Puțin știu că din întâmplare sau nu, Capela Sixtină de lângă bazilica San Pietro are aproximativ aceleași dimensiuni.

Sfânta Sfintelor era un ambient fără ferestre, în formă de cub cu latura de 10 metri. Cubul era considerat, după cum se pare, forma arhitectonică perfectă, cf Ap 21,16. Era îmbrăcată cu lemn de chiparos, decorată cu incisiuni de motive floreală și de buchete de flori, acoperită cu aur fin. În acest spațiu întunecos, în care numai marele preot putea intra o singură dată pe an, Solomon, la consacrarea templului, a introdus arca legământului, pe care David la rândul său a transportat-o la Ierusalim și care de atunci era venerată într-un cort-sanctuar. Așezată în Sfânta Sfintelor, arca avea la cele două laturi doi heruvimi, înalți fiecare de 5 metri, sculptați din lemn de măslin și acoperiți în întregime cu aur, așezați în așa fel încât aripile lor exterioare atingeau pereții laterali din partea opusă, iar cele interioare se atingeau în mijlocul încăperii. (...) Cei doi heruvimi și arca erau expresie a teologiei israelitice despre prezența divină, o prezență puternică și invizibilă a lui Iahve în templu și înlocuiau – în cultul fără imagini adus lui Dumnezeu, tipic pentru Israel – simulacru zeului pe care alte religii îl adorau de obicei în navată.

După ce construcția templului a ajuns la final, cu mare risipă de artă și splendoare, după ce Iachin și Boas au turnat cele două coloane de bronz de la intrare și vasul de fier pentru spălările rituale, după ce toate obiectele și vasele de cult era gata, Solomon putea să treacă la consacrarea solemnă a sanctuarului. Era în jurul anului 950 î.C., al unsprezecelea al domniei, iar lucrările construcției au durat șapte ani și jumătate.

Solomon, constructorul orașului sfânt

După aceasta, Solomon a constrâns mai departe pe supușii săi la munci forțate pentru alți treisprezece ani, la construcția palatelor regale (1 Rg 7,1-12). A ieșit deosebit de impresionant așa numitul „Palat al pădurii Libanului”, lung de 50 de metri, larg de 25 și înalt de 15 (așadar, mai mare decât templul) ale cărei numeroase bârne și coloane de lemn trimiteau cu gândul la o pădure din Liban. În plus, a construit Sala coloanelor și Sala tronului, cu somptuosul tron de fildeș (cf 1 Rg 10,18-20), alături de palatul său și o locuință pentru fiica faraonului, pe care o luase în căsătorie. Tot prin munci forțate, Solomon a extins zidurile Ierusalimului și a construit așa numitul Milo (1 Rg 9,15.24; Milo înseamnă „umplere” și arată un sistem de terase construit pe colinele orientale ale capitalei, cu ziduri de sprijin robuste, atestate încă din secolele XIV-XV î.C.; cf și 2 Sam 5,9). Pentru că Solomon va fi amintit ca un mare constructor, mai târziu îi vor fi atribuite edificii impunătoare. Astfel, purtau numele lui coloanele de pe latura orientală a templului irodian (In 10,23; Fap 3,11), sub care se aduna cu regularitate prima comunitate creștină (Fap 5,12); bolțile datând din aceeași perioadă, în colțul sud-oriental de pe aria templului, au fost numite de cruciați „depozitele lui Solomon” precum și cele trei mari bazine de apă, construite și ele în timpul lui Irod la 11 km sud de Ierusalim, atribuite de tradiția populară lui Solomon.

Solomon, organizatorul statului

Dar Solomon a desfășurat o activitate intensă și în ce privește organizarea și administrarea regatului său (cf 1 Rg 4,1-5,8). Asemeni lui David, și el dispunea de o birocrație riguros ierarhizată, care ulterior a fost diferențiată și ampliată după modelul celor mai întinse state din Orientul antic, prin înființarea, printre altele, a funcțiilor de șef de palat, inspector al muncilor forțate și supervisorul guvernatorilor.

Solomon a cultivat și raporturi de prietenie cu statele învecinate și în această privință a jucat un rol important politica sa de căsătorii. A avut soții femei moabite, amonite, edomite, hitite, di Sidon, provenind de obicei din cercurile dominante (1 Rg 11). Despre prestigiul de care se bucura în lumea de atunci, rezultă și mai clar din faptul că pînă și faraonul (probabil Psusennes al II-lea, anii 984-950, sau Shoshenk, anii 950-929) i-a dat o fiică de soție, lucru considerat o mare onoare, chiar dacă atunci Egiptul nu mai era imperiul puternic din trecut (1 Rg 3,1; 7,8; 9,16; 11,1).

Solomon, apusul unei epoci de lumină

Unde este multă lumină, și umbrele sunt multe. Acest lucru este valabil și pentru Solomon care, în ciuda înțelepciunii lui ieșite din comun, la bătrânețe a căzut în idolatrie. Numeroasele lui soții străine l-au constrâns și indus să adore alți zei, ca și în cazul tatălui său David, astfel că nu mai putea să se prezintă nepătat înaintea lui Iahve (cf și avertismentul din Dt 1,717). A construit locuri de cult pentru Kamos, zeul național al moabiților, și pentru Milkom, zeul național al amoniților, ca să permită soțiilor să aducă tămâie și sacrificii în respectivele sanctuare, suscitând în acest fel mânia și pedeapsa lui Dumnezeu. Problemele politice cauzate de Edom și Aram, precum și dezbinarea împărăției, au fost interpretate ca urmare a pedepsei lui Iahve. Solomon nu a reușit să împiedice începutul destrămării regatului lui David, mai ales la extremități. Adversarul său cel mai periculos avea să fie Ieroboam, viitorul rege al regatului de Nord, numit apoi Israel. După 40 de ani de domnie, și aici numărul nu arată o precizie istorică ci o cifră rotundă pentru a spune o perioadă lungă, Solomon a murit în anul 931 î.C. și a fost înmormântat la Ierusalim (1 Rg 11,26-43). Regatul său s-a dezbinat în două: regatul lui Iuda, în sud, având capitala la Ierusalim, cu fiul lui Solomon, Roboam pe tronul lui David, și regatul din nord, unde Ieroboam a deschis seria anti-regilor, considerați ilegiti.

Lectura posterității

Analiza literală a capitolelor 1-11 din prima carte a regilor a arătat că imaginea devenită populară despre „Solomon în toată splendoarea lui” (Mt 6,29), provine dintr-un timp succesiv și nu poate fi susținută din punct de vedere istoric. În mod ciudat, acest rege considerat atât de important, care ar fi fost elogiât în lumea întreagă pentru bogăția și înțelepciunea sa, nu este menționat în niciun document egiptean, mesopotamian sau fenician. Autorul sacru, voind să elogieze meritele marelui rege, a pus pe seama lui Solomon inițiative și lucrări care istoric nu porneau de la el.

Pentru istoria Israelului, Solomon a fost fără îndoială un rege important. Faptul că mai târziu a fost elogiât și glorificat tot mai mult nu se datorează unei viziuni istorice în sensul modern al cuvântului, ci mai mult intenției de a restaura sentimentul național privind în urmă ca la o presupusă eră de aur. Dar dincolo de carențele istorice, rămâne determinant faptul că Israelul a interpretat trecutul în optica credinței, recunoscând pericolul pe care îl poate constitui puterea și bogăția (cf din nou, avertismentul din Dt 17,16-17) și cât de repede trece gloria acestei lumi. Privind, probabil cu dezamăgire și sobrietate, la fragmentarea figurii lui Solomon, poleită cu atâta aur de epocile succesive, izvorăște și mai impetuos necesitatea de a îndrepta privirea spre cel pe care Solomon îl întruchipa într-o oarecare măsură, spre Isus Cristos, care avea să spună: „Aici, este unul mai mare decât Solomon” (Mt 12,42).

(Text inspirat și adaptat liber după Paul Maiberger, *Marile figuri ale Vechiului Testament*, Mainz 1990; tr.it., Brescia 1995).

AMVON

Duminica a XVI-a după Rusalii “Munca, după învățătura creștină”

“Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău” (Mt. 25,21)

Un scriitor ne istorisește că într-o biserică a văzut un tablou vechi pe care era pictat un împărat cu coroana pe cap și cu sceptrul în mână, iar lângă el era inscripția: “Eu vă guvernez pe toți!” Lângă dânsul era un episcop, cu mitra pe cap și cu toagul arhieresc, cu inscripția: “Eu vă învăț pe toți!”; apoi un soldat cu sabia în mână, deasupra căruia erau cuvintele: “Eu vă apăr pe toți!”; lângă dânsul un țăran cu plugul și cu cuvintele: “Eu vă hrănesc pe toți!”. În fine, era pictat diavolul cu o roabă în mâini, iar dedesupt erau cuvintele: “Eu vă duc pe toți, dacă nu vă faceți datoria!”

Acest adevăr ni-l confirmă și pericopa evanghelică de astăzi care ne vorbește despre un stăpân care și-a chemat slugile sale și le-a împărțit o sumă de bani, unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, iar celui de-al treilea un talant, apoi s-a dus departe, cerându-le să-i chivernisească fiecare după priceperea și puterea sa. După un timp stăpânul s-a întors și a cerut socoteală slugilor sale. Primele două slugi au dublat sumele primite. Stăpânul le-a laudat pentru hărnicia lor. A treia slugă a îngropat talantul primit și la venirea stăpânului i l-a dat așa cum l-a primit. Stăpânul s-a mâniat l-a certat numindu-l “slugă vicleană și leneșă”. I-a luat talantul iar sluga a fost dată pe mână chinuitorilor cumpliți.

Tâlcul acestei pilde este ușor de aflat. Stăpânul este Dumnezeu. Slugile sunt oamenii, iar talanții sunt darurile cu care Ziditorul înzestrează pe fiecare în viață. Orice om primește de la Dumnezeu o anumită măsură de înțelepciune, de minte, de talent, de putere. În ce scop? Ca fiecare, prin munca osârduitoare să fructifice aceste daruri, să le înmulțească, să dobândească prin ele agoniseli folositoare pentru suflet și trup. Și ferice de cei ce în ziua socotelilor de apoi se vor putea înfățișa înaintea Marelui Stăpân cu datoria împlinită, cu cuget curat, cu fața senină. Și iarăși, vai de cei leneși, de trândavii care îngroapă darurile primite. Ei vor fi aruncați, fără milă, în întunericul cel mai dinafară.

Dumnezeu împarte darurile în modul cel mai desăvârșit. Nu ne este îngăduit să punem la îndoială dreptatea lui Dumnezeu. Despre un pantofar se istorisește că era mereu nemulțumit de cât câștiga. Se ducea din sat cu gândul de a câștiga mai mult. Într-o zi de sărbătoare ajunge într-un oraș. Aude glasul clopotelor de la biserică. Își zice: "Mă voi duce și eu să mă închin". Pornește după sunetul clopotelor și, când ajunge în fața bisericii, o trăsură elegantă trasă de patru cai se oprește tocmai în fața lui. Aceasta îl face să cârtească împotriva lui Dumnezeu zicând: "cum pe unii i-a înzestrat Dumnezeu cu atâtea daruri și bunătăți, cum unii se plimbă în trăsuri așa de luxoase, pe când eu trăiesc în așa mizerie...". Și când gândea acestea în sine, iată că se deschide trăsura și doi servitori coboară pe stăpânul lor, care era fără picioare și-l duc pe brațele lor în biserică. Văzând aceasta, pantofarul a intrat în biserică mulțumind lui Dumnezeu pentru toate câte a primit și, din ziua aceea, nu a mai cârțit împotriva înțelepciunii divine și a început a fi îndestulat cu ceea ce a primit și cu ce câștiga.

Evangelhia de astăzi ne dă prilejul să medităm asupra uneia din cele mai importante chestiuni ale vieții omenești: a munci.

Să ne închipuim că într-o dimineață senină, am face cu avionul ocolul pământului. Ce priveliște ni s-ar înfățișa înaintea ochilor? Priveliștea muncii, a străduințelor fără sfârșit a ființelor omenești! Ogoare brăzdate de fierul plugului, trenuri străbătând continentele cu viteze amețitoare, uzine în lucru neîntrerupt, fabrici cu sute de mii de muncitori, telefoane zbârnâind, vapoare grele sfârtecând valurile oceanelor, și-n lung și-n larg, milioane de oameni cu fețele asudate, aplecate asupra îndeletnicirilor lor. Iată icoanele ce ni s-ar desfășura înaintea privirilor. Da, muncă peste tot: la sate, la orașe, pe ogoare, în ateliere, în prăvălii, în birouri, în școli, în familii.

Ne întrebăm ce ne învață Isus Cristos despre muncă? Știm că au fost și sunt mulți răuvoitori care, au adus și aduc învinuiri grele religiei noastre: că religia se interesează numai de lumea cealaltă; că Cristos îi învață pe oameni să nu se îngrijască de mâncare, de îmbrăcăminte, i-a îndemnat să aștepte cu brațele încrucișate raiul de dincolo, așa că (zic ei) religia este surdă și mută la tot ce înseamnă muncă, progres, cultură și civilizației. Aceste învinuiri sunt cu totul neîntemeiate. Este adevărat că Isus Cristos n-a venit în lume să dezlege problema muncii, n-a venit să dea povețe cu privire la agricultură, industrie și la comerț. El s-a coborât pe pământ să mântuiească lumea de păcat și s-o aducă iarăși la legătura dragostei cu Tatăl ceresc. Totuși Mântuitorul n-a fost un potrivnic al preocupărilor pământești ale omului. El n-a voit să facă din om un înger, ci a voit să-l mântuiască așa cum este el cu firea lui, cu trebuințele lui, cu interesele lui, numai că a înălțat și a sfințit aceste aplecări firești, fixându-le ca

țel și scop, dobândirea împărăției lui Dumnezeu.

Cercetând începuturile istoriei omenesti, aflăm că munca face parte din primele legi ale vieții "Și a luat Domnul Dumnezeu pe omul pe care-l făcuse și l-a pus în grădina cea din Eden, ca s-o lucreze și s-o păzească" (Fac. 2,15). Firește că munca aceea din grădina Edenului nu era deloc obositoare și grea. Venind păcatul în lume prin neascultarea strămoșilor, munca devine grea și aspră, o ispășire, o pedeapsă. "În sudoarea frunții tale îți vei câștiga pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care ești luat" (Fac. 3,19) este sentința rostită de Dumnezeu lui Adam. Este lesne de înțeles că, din pricina asprimii sale, munca nu a mai fost făcută cu plăcere. Lumea veche o privea cu înjosire, se rușina de ea. E de ajuns să amintim că marele filosof al grecilor, Platon învăța că orice meserie este nedemnă de un cetățean liber și că toate muncile trebuia lăsate pe seama robilor.

Venind Mântuitorul în lume, a schimbat părerea oamenilor despre muncă. A înălțat-o, a sfințit-o, a restabilit-o. Până la vârsta de 30 de ani Isus a muncit în atelierul de dulgherie a Sf. Iosif, logodnicul Mariei.

Isus și-a ales ucenicii nu din rândul unor leneși și trândavi, ci din breasla pescarilor harnici. "Tatăl Meu până acum lucrează și Eu lucrez" (In. 5,17) zicea Isus, iar Evanghelia Sa este plină de pilde îndrumătoare la muncă: a semănătorului, a gospodarului care-și angajează lucrători în vie, și chiar pilda de azi cu talanții, iatăsalut expresia "cine nu muncește nici să nu mănânce" este a unui ucenic al Mântuitorului, a meșterului de corturi Pavel, apostolul neamurilor.

După învățătura bisericii noastre lenea este socotită un păcat de moarte. Învățătura noastră creștină ne arată cum să muncim pentru ca osteneala noastră să ne aducă mulțumire și tihnă. În

timpurile noastre se muncește mult pe toate planurile și totuși, pe fețele oamenilor se poate vedea nemulțumirea: care să fie motivul? Omul modern suferă pentru că prea se încrede în sine și prea a uitat de Dumnezeu. El crede că e totul, că lui i se datorează totul. El cu mintea lui cu brațele lui vrea să-și facă un rai, aici pe pământ. Și cum raiul pe pământ nu se poate înfăptui, iată pricina de nemulțumire. Chiar frământările și conflictele din viața socială se nasc din faptul că astăzi se dă întâietate materiei, mâncării, banului, plăcerilor și oamenii se urăsc din cauza lăcomiei lor fără margini.

Da, e nevoie de hrană, îmbrăcăminte, adăpost, e nevoie de fabrici, de uzine, de trenuri, de vapoare, dar... nu numai de acestea... "nu numai cu pâine va trăi omul, ci și cu tot cuvântul ce vine de la Dumnezeu" (Mt.4,4)

Cel mai de preț lucru este câștigarea împărăției lui Dumnezeu, iubirea de Dumnezeu și mântuirea sufletului. "Căci la ce ar folosi omului de-ar câștiga lumea toată și și-ar pierde sufletul?" (Mc. 8,36). Când cineva judecă și lucrează creștinește, nu mai este un rob al muncii, ci un fiu liber al lui Dumnezeu, munca nu i se mai pare grea. Cristos vine și aduce pacea învățându-i pe oameni că sunt frați, care trebuie să trăiască în dragoste și dreptate. Creștinismul prețuiește munca, o poruncește, o binecuvintează, dar oprește pe fiii lui Adam de la primejdia de a face din muncă un idol, care să coboare ființa noastră la treapta vitei de povară.

Prin parabola talanților Domnul nostru Isus Cristos ne arată că adevărata viață veșnică și mântuirea se pot ajunge dacă folosim darurile date de Dumnezeu în această viață săvârșind fapte bune. A fi creștin înseamnă a fi un om al rugăciunii, un om al dragostei, al omeniei, toate acestea materializate în

fapte bune. "Precum trupul este mort fără suflet, tot așa și credința este moartă fără fapte" zice Sf. Ap. Pavel. Esența creștinismului este jertfa Mântuitorului pe cruce, aceasta fiind împlinirea voii lui Dumnezeu Tatăl. În rugăciunea "Tatăl nostru" zicem: "facă-se voia Ta!". Acesta este un adevărat program de viață a creștinismului: să faci voia lui Dumnezeu.

La judecata finală "Stăpânul Suprem" ne va întreba de roadele credinței noastre. Fericțiți vom fi de vom auzi cuvintele: "Veniți, binecuvântațiți Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă, de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să

beau; străin am fost și M-ați primit. Gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat în temniță am fost și ați venit la Mine. Căci oricât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei, mai mici, Mie Mi-ați făcut" (Mt. 25,34-40)

Orice faptă bună a noastră nu rămâne nerăsplătită înaintea lui Dumnezeu. Să ne aducem mereu aminte de cuvintele rostite de către Domnul nostru Isus Cristos către apostoli: "Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor încât să vadă faptele voastre cele bune și să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri" (Mt.5,16)

Pr. Gheorghe Țurcaș
Vicar foraneu al Silvaniei

AMVON

Duminica a XVII a după Rusalii Femeia cananeiană și rugăciunea ei de mijlocire

Sfințenia, învățătura și faptele minunate ale Mântuitorului nostru Isus Christos au adunat în jurul său suflete împovărate de păcate care în prezența Sa simțeau căință, cereau iertare de păcate cerșind totodată și vindecarea.

Sfintele Evanghelii ne descriu nenumărate exemple în care vedem săraci și bogați, bolnavi sau păcătoși, iudei sau păgâni care în momente de disperare strigau în urma Domnului: "Isuse, Fiul lui David, miluiește-mă" (Marcu 10,47).

Mântuitorul nu s-a mărginit la a-i vindeca doar pe fiii lui Israel ci de multe ori a trecut la păgâni pentru a arăta că mântuirea este pentru întreaga omenire. Avem aceste exemple în Sfânta Scriptură când Domnul a vindecat pe îndrăcitul din Gadara, care era un teritoriu în afara Palestinei ; a vindecat pe cei 10 leproși, dintre care

doar unul ce era samarinean a mulțumit ; a vindecat pe sluga sutașului din Capernaum la cererea acestuia, el fiind roman; nu în ultimul rând a vindecat fiica posedată de diavol a cananeencei.

Universalitatea mântuirii oferite de Isus reiese foarte clar din cuvintele pe care Domnul le rostește ucenicilor și tuturor celor care erau de față spunându-le : « Și vor veni alții de la răsărit și de la apus, de la miazănoapte și de la miazăzi și vor șede la masă în împărăția lui Dumnezeu » (Luca 13,29).

Această cananeancă anonimă în urma unui simplu dialog cu Isus a intrat în istoria mântuirii, fiindu-ne exemplu pe calea cea strâmtă, așa cum altădată am avut exemplu o femeie samarineancă. Ce faptă extraordinară a făcut aceasta pentru

ca Biserica să-i consacre o duminică din an perpetuând amintirea ei ? Sunt virtuțile care străbat întreaga istorie a creștinismului pe care le găsim la această femeie evlavioasă. Acestea sunt credința statornică în puterea vindecătoare a lui Christos, stăruința în rugăciune chiar și atunci când totul părea imposibil de realizat și umilința care a împiedicat-o să se răzvrătească atunci când Isus îi spunea că nu e trimis decât pentru fiii pierduți a-i lui Israel. Mai mult decât atât Mântuitorul își exprimă într-un fel disprețul față de neamul cananeenilor când spune : « Nu e bine să iei pâinea copiilor și să o arunci câinilor » (Matei 15,26).

Refuzul Mântuitorului i-a dat ocazia femeii să pună în lumină aceste calități sufletești, dând fără să știe o lecție de virtute poporului ales. Ea nu putea să răspundă Mântuitorului cu mai multă umilință decât a făcut-o prin cuvintele : « Așa e Doamne, dar și câinii mănâncă din fărmiturile ce cad de la masa stăpânilor ».

De aceea Domnul după atâtea dojeneli nu a mai rezistat și a recunoscut : « O, femeie, mare este credința ta ; fie ție după cum voiești » (Matei 15,28).

Rugăciunea pe care a făcut-o femeia cananeiancă pentru fiica ei este o rugăciune de mijlocire. Printr-o astfel de rugăciune orice creștin care se roagă pentru semenul său devine mijlocitor la Dumnezeu prin împărtășirea suferinței celui alt și sprijinul asumat din iubire.

Avem multe exemple de rugăciuni de mijlocire în Biblie. Sfântul Paul scrie tesalonicenilor: "Fraților, rugați-vă pentru noi" (1 Tesaloniceni 5,25); iar romanilor: "neîncetat fac pomenire despre voi" (Romani 1,9); iar colosenilor: "nu încetăm să ne rugăm pentru voi" (Coloseni 1,9). Apostolul Iacob scrie: "mult poate rugăciunea

stăruitoare a dreptului" (Iacob 5,16). Prin rugăciunea de mijlocire, noi, creștinii, avem enormul privilegiu de a-i aduce pe semenii noștri la tronul harului lui Dumnezeu. Profetul Samuel spune: "nu-mi voi îngădui să fac înaintea Domnului păcatul de a înceta să mă rog pentru voi" (1Regi 12,23). Creștinul se roagă nu doar pentru cei pe care îi iubește, ci și pentru cei greu de iubit. "rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc", spune Isus în Evanghelia după Matei (5,44).

Și noi suntem chemați să-i cerem Domnului cu credință, cu stăruință și plini de umilință acele lucruri care ne zidesc, care ne fac bine nouă și semenilor, acele lucruri pe care Domnul le are în planul Său de mântuire pentru noi, într-un cuvânt acele lucruri care ne fac cu adevărat fericiți. Dacă cerem ajutor de sus și suntem stăruitori când vrem răul celui alt, când vrem să păcătuim, ajutorul vine de la potrivnicul care nu are nimic din lucrarea Domnului. Când copilul îi cere părintelui hrană sau căldură sufletească acesta i-o dă imediat, dacă însă cere fructe otrăvitoare, din marea dragoste tatăl nu îi îndeplinește dorința pentru că îl vrea viu.

Îndurarea Domnului nostru Isus Christos s-a manifestat atât față de iudei cât și de samarineni, cananeieni, drepti sau păcătoși cum se manifestă și astăzi față de toți cei care cu credință îi cer ajutorul.

Experimentăm în Biserică darurile divine pentru că aici își are sălaș Spiritul Sfânt care s-a revărsat peste apostoli în ziua Cincizecimii și care prin Sfintele Taine și rugăciunile comunitare este împărtășit credincioșilor. Oricine poate veni să guste din El, să-și astâmpere setea sufletului, să-și ușureze conștiința de păcate, să-și aline durerile care nu-și

gădesc tămăduire în altă parte. Cu atât mai mult că suntem aleși prin botezul creștin, mădulare ale trupului mistic a lui Christos.

AMVON

Pr. Florin Mărincean
Parohia Șimleu-Silvaniei

Predică la Duminica a XXIX-a după Rusalii „Urmările păcatului de moarte”

„Scoală-te și du-te credința ta te-a mântuit”
(Luca 17,19).

Iubiți credincioși, pentru această Duminică avem spre meditație un fragment din sfânta Evanghelie după Luca, și anume, vindecarea celor zece leproși. Dacă vom încerca să vedem cu ochii minții tabloul prezentat de sfânta Evanghelie îl vom vedea pe Isus intrând într-un sat, și, la intrarea în acest sat este întâmpinat de zece leproși, care-I cereau să aibă milă de ei și să-i vindece de boala cumplită de care sufereau. Probabil majoritatea știm că în legea iudaică cel care suferea de lepră era izgonit din comunitate și izolat de aceasta. Astfel că, cel care suferea de această boală trăia o adevărată tragedie, deoarece pe lângă boala cumplită, trebuia să părăsească și căminul familial. În cazul în care se întâmpla minunea să se vindece cineva acesta trebuia să se arate preotului care constata vindecarea, și care, îi permitea apoi să intre iar în comunitate. Tot în legea iudaică se credea că boala, este o consecință a vreunui păcat grav, fapt care întărea și mai mult ideea izolării leproșilor de comunitate.

Chiar dacă în zilele noastre lucrurile nu mai sunt la fel, și păcătoșii nu mai sunt izolați sau excluși din comunitate, urmările păcatului, și mai ales ale păcatului de moarte sunt la fel

de grave, doar că de data aceasta sunt pe plan spiritual.

Păcatul de moarte este o răutate, o ofensă nemărginită adusă lui Dumnezeu. Dacă stăm și ne gândim, Dumnezeu cel preabun și preamilos dar în același timp și preadrept a trebuit să-i pedepsească pe ingerii rebeli, izgonindu-i din cer, la fel s-a întâmplat și cu protopărinții noștri care au fost izgoși din paradisul pământesc datorită unui singur păcat, pierzând toate privilegiile de care se bucurau până atunci, constatăm așadar că răutatea păcatului este infinită și Î-L obligă pe Dumnezeu la o decizie atât de dură. Adevărata față a păcatului apare în toată monstruoșitatea lui în momentul crucii când Dumnezeu Tatăl lasă pe unicul său fiu să se jertfească pentru noi, și toate acestea din dragoste față de noi și din dorința de a ne ridica din starea de păcat în care ne aflăm și de a ne face din nou fii adoptivi ai Săi. Știm cu toții că Dumnezeu este nu numai creatorul și stăpânul nostru ci și scopul nostru ultim, în consecință ar trebui să tindem spre el cu toată ființa noastră, să-L cunoaștem, să-L iubim slujindu-I astfel încât în viața noastră să se oglindească desăvârșirea lui.

După jertfa mântuitoare a lui Isus Hristos pe cruce omenirea beneficiază din nou de posibilitatea

mântuirii sufletului. Prin taina sfântului Botez neofitul devine lăcaș dumnezeiesc intrând astfel în stare de har, stare în care orice faptă are valoare meritorie înaintea lui Dumnezeu. Prin înfăptuirea păcatului de moarte omul î-l alungă pe Dumnezeu din sufletul său, pierde harul sfințitor, viața divină cu tot tezaurul de merite câștigate cu atâta trudă și luptă, rod al conlucrării cu harurile ajutoare ale lui Dumnezeu. Repetarea păcatului duce la înrobirea păcătosului și la uciderea lentă a conștiinței care este glasul lui Dumnezeu, astfel omul devine rob al patimilor sale dezlănțuite prin păcat, pierzând astfel ocrotirea lui Dumnezeu, căci „*cel ce face păcatul este rob al păcatului*”. Prin repetare păcatul creează în păcătos obișnuința, în urma căreia voința se slăbește tot mai mult, cedează cu mai multă ușurință ispitei, și ne mai conlucrând cu harurile trimise de Dumnezeu sufletul rămâne în întuneric și își pierde sensibilitatea față de păcat împietrinduse în această stare. Constatăm că păcatul de moarte este un deicid omorându-l pe Dumnezeu din sufletul nostru. Și dacă se întâmplă ca moartea să-l surprindă pe păcătos în această stare de nepocăință finală, îl așteaptă osânda veșnică iadul, cu toate chinurile lui. Faptul că osânditul la pierdut pentru totdeauna pe Dumnezeu va constitui **pedeapsa daunei**, aceasta fiind binemeritată deoarece aici pe pământ păcătosul la respins contient și voluntar pe Dumnezeu și murind în această stare el rămâne despărțit pentru veșnicie de Acela de care s-a separat în mod voit în viața aceasta. Această despărțire definitivă, pe veci, de Dumnezeu, adevăratul său scop final, va fi pentru păcătosul osândit cea mai cruntă suferință. Gândul că pentru o plăcere nesăbuită L-a pierdut

pe acela care este însăși fericirea lui, îi va arde conștiința cu remușcări insuportabile. Din toată ființa sa se va simți atras spre Acela care este creatorul și unicul izvor și obiect al fericirii sale, către acel Părinte nespus de bun și vrednic de iubire care îl adoptase ca fiu, către acel Mântuitor care și-a dat viața pentru el, dar pe care L-a respins cu ingraturdine prin păcat. Dar, o forță neînduplecată îi va încătușa avântul întregii ființe, imobilizându-l și fixându-l pe osândit, pentru veșnicie în acel loc de tortură. Văzând el că totul este pierdut în mod irecuperabil, se va prăbuși într-o disperare cumplită fără margini și într-o ură diabolică împotriva lui Dumnezeu și a tuturor creaturilor Lui. Va urî locurile, instrumentele și complicii păcatelor sale, îi va urî pe binefăcători, și cu toate acestea, va recunoaște că pe bună dreptate a fost osândit.

Odată cu pedeapsa daunei începe și **pedeapsa simțurilor**. Drept este ca trupul care cu simțurile sale a fost coplicele și instrumentul sufletului la săvârșirea păcatului să fie și el părtaș osândeii. „ca să învețe că prin ceea ce păcătuiește cineva, prin aceea se și pedepsește” (Cartea Înțelepciunii 11,5). O mână inteligentă va dirija acel foc al suferinței astfel încât fiecare simț va fi torturat cu atât mai intens cu cât a abuzat de mai multe plăceri. Dar cum focul pe care îl știm noi arde și mistuie ceva, și după cum am spus, în această viață sufletul își săvârșește patimile prin intermediul trupului, după moarte când trupul este dat putreziciunii, sufletul va suferi pentru toate patimile cu care a fost înrobii și neavând cum să le mai plinească prin trup va fi o suferință, un foc care arde continuu și veșnic.

Iată cât de grav este păcatul de moarte, o adevărată sinucidere spirituală! Probabil de cele mai multe

ori, creștinul zilelor noastre, nici măcar nu realizează că la răstignit din nou pe Isus pe cruce prin păcatele sale. Cu cât î-L vom cunoaște mai mult pe Dumnezeu cu atât vom realiza mai bine cât de mult îl supărăm, și totodată cunoașterea lui Dumnezeu implică o credință mai vie.

Cunoscându-L pe Dumnezeu creștinul se simte mai aproape de El și se va lupta mai mult să-și mențină sufletul curat nelăsând lepra păcatului să se atingă de el. Amin.

**Pr. Ionuț Costas
Parohia Porț**

AMVON

Duminica a XXXI-a după Rusalii (a orbului din Ierihon)

Cuvântul lui Dumnezeu este izvor de învățături spirituale, din care noi putem să scoatem în lumină multe sfaturi folositoare pentru suflet, dar și pentru trăirea armonioasă a fiecărei zile în mediul din care facem parte.

Pericopa Evangheliei din această Duminică, ni-L înfățișează pe Mântuitorul Isus Cristos dăruind lumină ochilor unui orb, drept răsplată pentru credința sa. Acest om lipsit de cel mai prețios dar trupesc, cel al văzului, izvor al celor mai alese bucurii, era nenorocit și pentru faptul că era sărac. În fiecare zi era pus în situația ingrată să cerșească pentru a-și câștiga pâinea. Acest tablou al orbului, făcând

același lucru în fiecare zi pe drumul ce ducea de la Ierihon la Ierusalim, ne transmite un sentiment de mila, tristețe, compasiune.

Nu întâmplător, orbul aude prin preajmă, vorbindu-se despre un personaj misterios care cutreiera țara făcând minuni și propovăduind Împărăția lui Dumnezeu. Despre Acela se vorbea, despre Isus Nazariteanul, care vindecase paralitici, orbi, șchiopi, muți, cel plin de nemărginită iubire și milă pentru toți bolnavii și oropsiții. Aceste cuvinte auzite despre Isus, îl mișcă profund pe orbul Bartimeu, zicându-și în sinea lui: „o, de mi s-ar da și mie să-L întâlnesc vreodată”. Acest gram de speranță îi însenină chipul redându-i nădejdea vindecării.

Iată că pe neașteptate auzind un zgomot ce se apropia tot mai mult, întrebând în jur ce se petrece, i se răspunde că „Isus Nazariteanul trece”. Așadar iată că visul, speranța vindecării este mai aproape ca niciodată pentru Bartimeu, fapt pentru care el trebuie să profite la maxim. Fără a mai sta prea mult pe gânduri începe să strige din adâncul inimii „Isuse fiul lui David îndură-te de mine”. Numindu-L „Isus” adică Mântuitor și „fiu a lui David”, orbul nu face altceva decât să-L mărturisească pe Cristos ca fiind Mesia cel așteptat de evrei cu descendență davidică. Această credință l-a făcut să rostească cea mai frumoasă și mai simțită

rugăciune „îndură-te spre mine”, și în ciuda celor care îi cereau să tacă, el repeta cu aceeași încredere și tărie „Isuse, fiul lui David îndură-te de mine”. Isus care mai tot timpul zicea „neîncetat să vă rugați” și „cereți și veți primi, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide”, putea oare să rămână indiferent la o rugămintă atât de insistentă și încrezătoare? Cu siguranță, nu. Drept urmare El se oprește și îl cheamă la sine. Ajuns față în față cu doctorul sufletelor și al trupurilor, cu Stăpânul și Mântuitorul său, e zguduit în întreaga-i ființă, încât pare că i s-a tăiat răsuflarea și nu mai putea scoate nici un cuvânt. La întrebarea adresată de Isus „ce vrei să-ți faci”, orbul cuprins de emoție, rostește cu glas smerit: „Doamne, să văd”

Replica lui Isus vine prompt: „vezi, credința ta te-a mântuit”. Efectul miraculos s-a produs imediat sub privirea tuturor celor prezenți, Domnul dăruiește vederea orbului. Acesta drept răsplată „a mers după dânsul, mărink pe Dumnezeu” (Luca 18, 43). Astfel, prin lumina credinței lui, Isus Hristos dăruiește lumină trupului. Bartimeu a primit nu numai lumina vederii naturale ci a fost pătruns și de lumina Spiritului Sfânt, care i-a schimbat viața. Să nu uităm niciodată ca numai lui Dumnezeu i se cuvine recunoștința pentru binefacerile temporare și cerești, pentru toate harurile primite de noi.

Mântuitorul este „Lumina lumii”, iar la fiecare Liturghie înainte de citirea Evangheliei, preotul se roagă în taină cu cuvintele: *"Strălucește în inimile noastre Stăpâne iubitorule de oameni, lumina cea nestricăcioasă a cunoștinței dumnezeirii taleși deschide ochii minții noastre spre înțelegerea evanghelicelor tale propovăduiri..."*

Ochii spiritului sunt ochii credinței. Cea mai mare nefericire a omului aici pe pământ este absența credinței, căci omul lipsit de credință este orb, el nu vede niciodată dincolo de materie. Noi, creștinii, putem să vedem splendida lume cerească prin intermediul ochilor credinței. Putem să-L cunoaștem pe Dumnezeu în trei Persoane, putem cunoaște scopul vieții noastre, putem să-L vedem pe Cristos sub chipul pâinii și vinului și putem să pătrundem mai presus de rațiune toate misterele revelate de către Dumnezeiescul Mântuitor.

Virtutea credinței dar mai ales păstrarea ei cât mai curată constituie o dovadă de necontestat a divinității ei. Prigoanele din partea iudaismului, cele zece persecuții sângeroase din partea imperiului roman în primele trei veacuri, ereziile, schismele și smintelile dinăuntrul creștinismului, artele și presa, toate sperau să stârpească din inimile oamenilor credința. Dar, în mijlocul furtunilor ea a rămas aceeași: neschimbată, neclintită, în practicile și doctrina ei ca și „cetatea de pe vârful muntelui”. Dăinuirea ei în mijlocul nenumăratelor frământări se dovedește că ea este de la Dumnezeu și se bucură de permanenta asistență a Aceluia care a zis „iată eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul lumii” (Matei 28, 20) și care a promis Bisericii Sale biruință asupra iadului.

Isus Cristos, doctorul sufletelor și al trupurilor, trece și azi neconținut printre oameni, avertizându-i și chemându-i la sine prin minunățiile firii, prin șoapte interioare, prin cuvântul reprezentanților Săi, prin carte bună, prin sfatul unui prieten adevărat, prin boli și tot felul de încercări, prin evenimentele istoriei. Isus se oprește, se apleacă asupra lor cu bunătate și blândețe și le dăruiește lumina credinței, umplându-le inima cu o negrăită bucurie și transformându-le profund și definitiv viața. Aceasta este istoricul foarte impresionant a multor credincioși, ajunși după o experiență nefericită, în posesia adevărului.

Din această fericire a lor și noi ne putem împărtăși, dacă, prin rugăciuni, renunțări, sacrificii și prin fapte bune contribuim la întoarcerea la Dumnezeu a vreunui semen al nostru.

Așadar să rămânem mereu fideli credinței și principiilor moral-creștine, dar mai ales în lumina Învierii lui Cristos, pentru ca această lumină, să ne lumineze calea către Împărăția lui Dumnezeu. Amin.

**Pr. George Chiș
Parohia Bobota**

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Adevărata Biserică....

...erau acele vremuri (prin anii '70, '80) când unii te-ndemneau să mergi la biserică (părinții) iar alții te-ntorceau din drum – spunând să mergi la Căminul Cultural la diverse acțiuni 'patriotice', lecții de propagandă politică, filme documentare..., unii dintre părinții noștri erau sancționați de ce se duc la biserică și nu la ședințele de partid (P.C.R.).

În vârful grădinii părintești din Bădăcin – pe un platou – se află biserica satului (singura) iar puțin mai sus – Casa Parohială.

Biserica – cu acoperișul din șindrilă și falnicul turn din lemn – ce se observa de la mari distanțe – veche de 300 de ani – era într-o stare avansată de degradare, uneori ploaia se strecura înăuntru prin acoperiș, afectând pictura și icoanele. Casa Parohială arăta jalnic – aproape se dărâma peste cei ce locuiau în ea. Îmi aduc bine aminte – deoarece eu duceam lapte la familia preotului de atunci, preotul

ortodox Miron, venit din Galați (după alți doi preoți ortodoși) – să înlocuiască pe vechiul preot greco-catolic Simion Man – alungat din sat cu familie cu tot – în anul nefast - 1948.

Câțiva ani am fost plecat din sat la școală, apoi – cu serviciul – veneam mai rar pe acasă.

Într-o zi – mare-mi fu mirarea – când văzui – o nouă Casa Parohială în construcție – în vremuri în care nimeni din partea organelor de stat nu te sprijinea nici financiar și nici administrativ – ci dimpotrivă. Se pensionase vechiul preot ortodox și venise un alt preot – tot ortodox (singurul cult admis la români, cu excepția celor neoprotestante) – mai tânăr, energic și hotărât a schimba lucrurile. Predicile și pildele care le spunea ne-au schimbat și pe noi.

Câțiva tineri, prieteni – am început să frecventăm mai des biserica – abandonând unele excursii, chefuri, aventuri tinerești – cel puțin duminica – în timpul slujbei.

După ridicarea Casei Parohiale – cu lucrări și finisaje neterminate – a trecut la repararea Bisericii cu turn din lemn. Lucrările erau foarte scumpe și se făceau doar din contribuțiile creștinilor, (destul de săraci cu 3 lei/ zi / norma la colectiv). Statul nu finanța deloc, nici mici reparații – darămi-te construcția unei noi Biserici.

Preotul nou - văzând starea bisericii, înghesuiala pe care o suportau creștinii, fiind mult prea mică pentru cele aproximativ 300 de familii, fiind construită prin anii 1700 de aproximativ 50 familii greco-catolice - a umblat să li se aprobe construcția unei noi Biserici. Refuzul a fost – total- din partea organelor puterii de stat ateocomuniste.

Într-o zi m-am trezit la serviciu cu preotul din Bădăcin – părintele Țurcaș Gheorghe – adresându-mi-se "vrem să schimbăm acoperișul vechi din șindrilă al Bisericii – plouă prin el și nu se mai poate repara – Ce ziceți ? Ne puteți ajuta ? "

În vara aceluia an '83, falnicul turn din lemn și acoperișul bisericii au fost înlocuite cu șindrilă nouă, tratată – adusă din Maramureșul istoric, leagan de suflet al neamului românesc.

Azi – bisericuța noastră – cu turn din lemn, acoperita cu șindrilă – așteaptă ...părăsită... abandonată... Doar de hramul ei "Schimbarea la față" o mai caută preotul cu creștinii ei. Oficialii ortodocși 'neschimbați nici măcar la față' după '89 – au refuzat și refuză în continuare restituirea ei către greco-catolici – adevărații proprietari.

În sat – după evenimentele din '89 – s-au construit două biserici noi. Una – ortodoxă – mare, falnică cu mai multe turnuri și o bisericuță – greco-catolică – mai modestă, cu un singur turn.

Neglijența – pentru Biserica veche - cu turn din lemn – seamăna parcă cu – abandonul părinților – bătrâni, slăbiți, bolnavi, neputincioși – neglijați de propriii lor copii.

Poate că – alături de cele două biserici – i-ar sta bine – unei Case – în care să ne îngrijim de propriii noștri părinți, apoi.... cineva poate de noi.

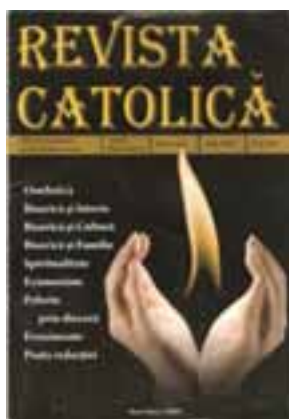
Poate că – adevărata bisericuță – e undeva într-un colțisor nevăzut al sufletului nostru. O rugăciune simplă și sinceră se poate spune și-ntr-o odaie a unei căsute modeste sau chiar în gând.

Despre părintele Gheorghe Țurcaș – azi vicar foraneu greco-catolic – al Silvaniei – nu pot să spun decât că " FAPTELE SUNT PORTRETUL OMULUI " - iar momentul pensionării nu-i decât o etapă în modelarea propriului portret.

Dionisie Oros

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

„Revista Catolică”

Salutăm „**Revista Catolică**” la apariția unui nou număr, serie nouă, avându-l ca redactor fondator pe părintele Vasile Lucaci. Această revistă de spiritualitate este editată de Editura Surorilor Lauretane, sub egida Institutului Teologic „Dr. Alexandru Rusu” din Baia Mare.

Dintre articolele apărute în acest număr, la capitolul Omiletică, amintim „Să-și ia Crucea Sa” semnat de Pr. Ioan Fârte, scopul „Sfintei Liturghii” scris de Pr. Vlad Merciu. La capitolul Biserică și Istorie se poate citi despre „Biserica din Ieud, între anii 1948-1989” și „Personalitatea Episcopului Dr. Alexandru Rusu” semnate de Anton Dobrican și respectiv Marian Susa. În următoarele capitole: Biserică și Cultură, Biserică și familie, Spiritualitatea, Ecumenism, Evenimente se poate citi printre altele despre: „Apariția icoanelor și dezvoltarea lor” de prof. Adrian Negrea, „Memoriile ultimului stareț al Bixadului” de Dr. Alexa Gavril Bâle, „Drogurile o mare problema actuală” de Daniel Bud, „Sol lucet omnibus” de Mesaroș Ionuț Vlad.

Urăm confracților cât mai multe numere, la același nivel exigent și apariții regulate.

Pr. Cristian Borz

Ἡ ΓΕΝ

ΝΗCΙC,

Nașterea Domului
Crăciunul